

GRADISOV VESTNIK

Leto XXXI

Ljubljana, 11. julij 1989

Številka 374

Novozgrajeni portoroški bazeni so tudi uradno odprti

Kopalci že uživajo

Lahko bi zapisali, da so izvajalci GIP Gradis tozđ GE Koper, SGP Stavbenik Koper, IMP, Cevovod Maribor in Steklo Izola naredili majhen čudež. Tri bazene, zahteven gradbeni poseg, so dogradili v 120 dneh, od tega pa je bilo vsaj polovico deževnih dni...».

S temi besedami je gradbeniški podvig opisalo Delo 28. junija. Medtem je bila 7. julija tudi uradna otvoritev novega dela kopališča Grand hotela Metropol, na novo urejene površine pa so kaj hitro zasedli kopalci, ki morajo resda plačati nekoliko višjo vstopnino, vendar vedo in tudi razumejo zakaj. In ni jim žal.

Na mestu nekdanje, za kopanje neprimerne, blatne lagune, je po nasipavanju in ureditvi nastalo zdaj najbolj urejeno portoroško kopališče s tremi bazeni; **največji** je dolg 50 in širok 25 metrov z globino vode od 135 do 165 centimetrov, **srednji** je okrogel s premerom 20 metrov in globino vode 65 do 85 centimetrov, tretji, **otroški bazen**, ki je prav tako okrogel, pa ima premer 10 metrov z globino vode od 20 do 40 cm.

Ob bazenskem platuju, obloženem s keramiko, so z nasipavanjem v morje pridobili in uredili še za okrog 3.000 kvadratnih metrov površin za nov kopališki plato, zgradili pa tudi nove sanitarije, okrepčevalnico, vodni objekt s shrambami, ograjo... Voda v bazenih je filtrirana, sesalni koš za zajem pa je v globini dveh metrov 150 metrov od obale.

Naštejmo še **nekaj podatkov o količinah vgrajenih materialov**: v plast morskih naplavin so morali za čvrste temelje zabiti 82 pilotov, ki segajo od osem do 32 metrov globoko. V kompleks je bilo vliitih okrog 6.000 kubičnih metrov betona, v njem pa je osem skritih tudi okrog 500 ton armature. Za inštalacije je bilo

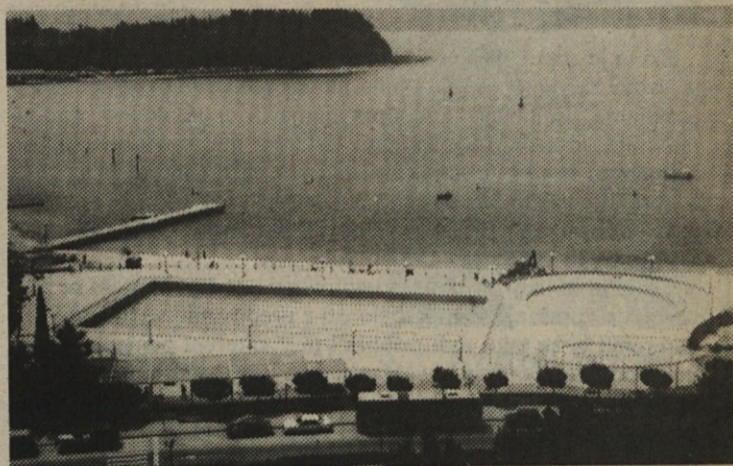
vgrajenih okrog 15 kilometrov različnih cevi, položenih je bilo okrog 5.000 kvadratnih metrov keramičnih ploščic; bazenska keramika je bila uvožena iz Italije. Za okrog 1.000 kvadratnih metrov je tudi domače kamnite obloge Bunja.

Omeniti velja tudi tehnološko plat gradnje bazenov. Podobno kot v Ankaranu, je bila tudi v Portorožu uporabljena **Gradisova tehnologija prednapenjanja** – v Portorožu celo še nekoliko bolj izpopolnjena in zahtevna. Pri gradnji obalnega zidu pa sta bili prijavljeni dve iznovaciji...

Glavno breme Gradisovega deleža gradnje je nosilo kakih 50 ljudi pod vodstvom tehničnega direktorja tozđ **Jožeta Andrejašiča** in vodje sektorja **Jadrana Bajca**. Pomočnik slednjega je bil **Radenko Bajić**, delovodji pa **Drago Vidovič** in **Ivan Purgar**. V konici del je bilo vključeno s kooperanti na gradbišču hkrati do 120 ljudi.

Vremenske razmere graditeljem, kot smo že pisali, niso bile naklonjene. Razdeljeni v ekipe so delavci delali ob katerikoli uri – ko je bilo to možno – in pogosto tudi v dežju.

S predajo objektov bo glavni na tegob le še spomin na urejanje koščka obale, v katerega je investitor po februarskih cenah vložil okrog 11 milijard dinarjev, ob dokončanju pa je že vreden kakih 30 milijard. In kar je še najbolj pomembno, graditelji so tudi tokrat držali obljubo in objekte dokončali v roku, da kompleks v glavni turistični sezoni že služi svojemu namenu. G. B.

Ob glavnem bazenu olimpijskih izmer sta tudi dva manjša za neplavalce.

3. etape hitre ceste skozi Maribor

Pohvale graditeljem

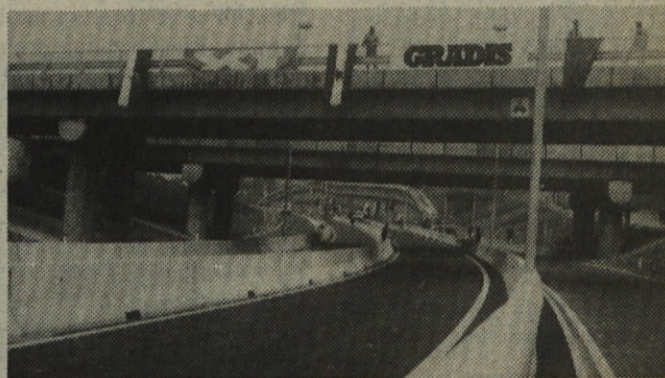
Zadnji dan v juniju je bilo v Mariboru slovesno, še posebno v Košakih, kjer je predsednik skupščine skupnosti za ceste Slovenije **Ivo Samec**, prerezal trak ob otvoritvi 4,7 kilometra dolge hitre ceste, ki je 3. faza te ceste skozi Maribor.

Tako je 12 let dolga izgradnja hitre ceste skozi Maribor konačna, istočanso pa podana možnost za podaljšanje do priključka na avtocesto Šentilj-Zagreb, seveda ko bo le-ta zgrajena.

Slavnostna govornika, predsednik mariborskega izvršnega sveta **Ivan Čuk**, kot tudi **Ivo Samec**, sta se zahvalila in posebej poudarila veliko vlogo obeh glavnih izvajalcev Gradisa in SCT-ja, ki sta zadnjo etapo zgradila v dveh letih in v točno predvidenem roku.

Otvoritve hitre ceste pa so bili prav gotovo najbolj veseli Mariborčani, saj je tako odpravljen eden največjih cestnih zamaškov v Sloveniji.

Dnevni pretok 18 tisoč vozil, med prazniki in turistično sezono pa tudi dvakrat več, je tako speljan mimo Maribora, kar se bo poznalo tudi pri notranjem prometu. Velik delež je k temu prispeval tudi Gradis, na kar smo lahko ponosni, istočasno pa so to tudi dobre reference pri gradnji novih cestnih objektov v Sloveniji. M. K.

Tik pred otvoritvijo je hitra cesta še samevala, le nekaj minut po otvoritvi pa je po njej stekla kolona avtomobilov.

10. srečanje novinarjev OZD Slovenije - Kako projektirati obveščanje v podjetju

Dober manager dobro ve, da je informiranje še kako potrebno

Kvalificirano, tj. resnično, popolno, pravočasno itd. obveščanje je predpogoj avtentičnemu (resničnemu) samoupravljanju. Kljub tej nesporni ugotovitvi je nesporno tudi dejstvo, da si je obveščanje v organizacijah združenega dela le težko utiralo pot. Njegova usoda je bila večinoma odvisna od dobre volje poslovodnih organov. Enako je bilo z usodo novinarjev in organizatorjev obveščanja v organizacijah, le da so le-ti morali prebijati led in se za svoj status pogajati tudi s svojimi profesionalnimi kolegi.

Ko se je zdelo, da so stvari, vsaj kar se obveščanja tiče, pričele iti svojo začrtano pot, je padla maska z distributivnega samoupravljanja, tj. takega samoupravljanja, kjer se delavci samoupravljajo, le kadar in v obsegu v katerem jim to dopusti država. Pluralizem lastnin je narekoval pluralizem organizacijskih oblik in sprejetje zakona o podjetjih, v katerem pa se zdi, da je samoupravljanje in soupravljanje glede na lastninsko obliko podjetja zgolj peto in s tem nepotrebno kolo.

Če je in kolikor je ta naša ugotovitev pravilna, potem se nam postavlja vprašanje kompatibilnosti z ureditvami razvitega sveta, kateremu bi se tako radi približali in v katerem pomenita težnji po samoupravljanju in obveščanju delavcev v podjetju, oblikovani kot posebni in novi pravici, razlog za transformacijo delovnega prava. Pravica do informiranja se oblikuje torej kot nova delovnopravna pravica, ki spreminja naravo novega, na visokih tehnologijah zasnovanega produkcijskega procesa.

Za ta proces je zlasti značilno, da nista produkcijska faktorja le kapital in delo, temveč postajata to tudi znanje in poslovanje. V tem trenutku lastnina produkcijskih sredstev izgubi na pomen, v ospredje stopajo nove vrednote in med njimi zlasti tudi zadovoljen delavec z občutkom pripadnosti organizaciji, v kateri dela. Organizacijo pa lahko čuti kot svojo le informiran delavec. Le tak je lahko tudi ustvarjalen in preneha biti številka za tekočim trakom.

Preobrazba delovne organizacije v podjetje zahteva predvsem spremembe miselnosti in to na vseh ravneh. V vsakem od novoo-

blikovanih podjetij, ne glede na lastninsko strukturo, bo potrebno projektirati adekvaten sistem obveščanja. To bo lahko za manjša podjetja ustno, za večja pa bo potrebno izdelati sistem, v katerem bomo kombinirali različna informacijska sredstva. To, kar je pomembno, je da gre za sistem obveščanja, za katerega morajo veljati določena striktna pravila in ne za dobro voljo poslovodstva, kar bi bilo mogoče sklepati glede na povsem neopredeljen 67. člen zakona o podjetjih. S tako ureditvijo, kot je na področju obveščanja uvaja ta člen, smo daleč za ureditvami v sistemih, po katerih bi se tako radi zgledovali.

Gre predvsem za dve stvari. Prvič, katere so tiste informacije, ki morajo biti v **podjetju obvezno objavljene in kdaj, v kakšnih rokih ter kako?** Tu bi morala veljati striktna in kogentna (obvezna) pravila. Podjetje naj v statutu ali drugem samoupravnem splošnem aktu določi tisto, kar je več, več od tega, kar je obvezno. In drugič, jasno je potrebno določiti status osebe, ki vodi službo obveščanja v podjetju. **Obveščanje je namreč dejavnost, ki je brez samostojnosti** (neodvisnosti) ni mogoče organizirati iznad nivoja agitpropa. Za družbena podjetja je nesporno, da se ohranja sistem samoupravljanja. To samoupravljanje bo res omejeno na področja, kjer je prostor za samoupravljanje, za razliko od preteklega obdobja, kjer naj bi se samoupravljali o vsem, v resnici pa o ničemer, vsako samoupravljanje pa potrebuje kvalificirano informacijo kot svoj predpogoj.

Glede statusa vodje obveščanja so možne različne rešitve, ki pa morajo vse razčistiti predvsem vprašanje odgovornosti tega vodje. Komu in kdaj namreč odgaovarja? Gre za silno zapleteno vprašanje, saj tak vodje ne more biti z organizacijo, v kateri deluje, povsem nepovezan, prevelika odvisnost pa zopet ni v korist kvalificiranega samoupravljanja, nasprotno popolna odvisnost vse pretvarja zopet v farso.

Za začetek bi morali uporabiti nek referenčni model iz razvitega sveta. Tega pa potem ob kreativni uporabi in maksimalni pravni zaščiti prilagoditi našim željam, potrebam in možnostim.

dr. Andrej Berden

Popravljen študija o gradnji pogoj za nadaljne konkretne pogovore

Pyhrnska avtocesta - tokrat zares ?

Konec prejšnjega meseca so se v Mariboru zbrali na tretjem simpoziju o pyhrnski avtocesti predstavniki štirih vlad. Prvi takšen simpozij je bil že pred enajstimi leti v Gradisu, drugo mednarodno srečanje prometnih strokovnjakov pa je bilo leta 1980 v Zagrebu.

Tokratnega srečanja v Mariboru, bilo je v Kazinski dvorani SNG, so se udeležili predstavniki vlad avstrijske Štajerske, Bavarske, SR Hrvatske in SR Slovenije in sicer štajerski deželni glavar dr. Josef Krainer, predstavnik bavarskega ministrstva za promet in gospodarstvo dr. Hugo Hratmann, podpredsednik Izvršnega sveta hrvaškega Sabora Ivo Kovač in predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Dušan Šinigoj.

Pyhrnska avtocesta se pričnjenja pri Nürnbergu v ZR Nemčiji in naj bi se končala pri Zagrebu.

Bavarci so svoj del ceste že izgradili, avstrijci v glavnem tudi. Ustavilo se je torej na meji pri Šentilju. Prav to zadnje srečanje v Mariboru naj bi pospešilo nadaljevanje gradnje tudi na naših tleh. Na Hrvatskem so z deli že pričeli. Končan je odsek od Jankomira do Zaprešiča, do konca leta pa naj bi končali tudi z deli na 12 kilometrov dolgem odseku do Zaboka.

Na simpoziju je bilo preko dvesto udeležencev, ki so si bili enotni, da je potrebno čimprej pristopiti k izgradnji. Julija bo končana študija o ekonomski upravičenosti gradnje. Takrat

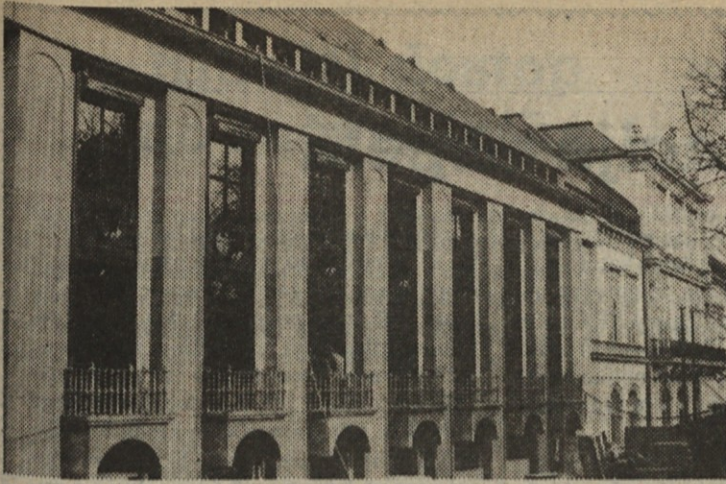
bodo tudi naši severni sosedje rekli svoje glede financiranja, nadaljevanje gradnje pa zanima tudi Bavarce.

● Predsednik hrvaškega odbora za pomorstvo, promet in zveze dr. Ivan Brnelić je dejal, da je vrednost bodoče avtoceste od Šentilja do Zagreba 655 milijonov dolarjev. Slovenija in Hrvaška stopata v gradnjo s 150 milijoni dolarjev, preostanek 224 milijonov dolarjev bi dobili na tržišču denarja in z delnicami.

Seveda pa je poteza sedaj na naši strani, saj politična nestabilnost naše države ne daje dovolj

velike garancije za tuje vlagatelje. To je posebej omenil štajerski deželni glavar dr. Josef Krainer. Posebej za to gradnjo bodo ustanovili do konca tega leta mešano podjetje.

Na simpoziju so bili ves čas tudi Gradisovi strokovnjaki, kajti Gradis se močno zanima za to gradnjo. Upravičeno lahko upa, če bo do gradnje prišlo, da bo izvajal dela pri katerih je do sedaj že pokazal svoje znanje. Gre predvsem za nadvoze in druge premostitvene objekte, pa tudi cestišča. Počakati bo potrebno še nekaj časa, potem pa bodo tudi finančniki rekli svoje. Še pred tem pa bi morali svetu pokazati, da smo za Evropo 2000, če ne, iz vsega tega (pa tudi drugega) ne bo nič. Franjo Štromajer

Po desetih letih obnove kaže Slovensko narodno gledališče v Mariboru lepši videz.

Projektanti že načrtujejo obnovo stare gledališke dvorane

Deset let obnove SNG

Z majhno slovesnostjo so pred dnevi pred poslopjem Slovenskega narodnega gledališča zaznamovali deseto obletnico obnove in izgradnje mariborskega gledališča. Zbrali so se predstavniki mesta na čelu s podpredsednikom mesta Maribor Matijo Malešičem, kulturniki in izvajalci, da so se spomnili pomembnega dogodka.

»Postali smo gradbišče, ostali gledališče.« je na svečanosti pred desetimi leti dejal takratni slavnostni govornik **Juro Kislinger**. Imel je prav, kajti vsa ta leta obnove niso niti za trenutek ustavili dela v gledališču. Vse predstave, tudi Borštnikovo srečanje, so skoraj nemoteno pripeljali do konca.

Po zamisli projektanta in investitorja je bila v začetku celotna gradnja razdeljena na štiri etape. Prva je v letih 1979-83 zaleja porušitev obstoječih objektov ob Slovenski ulici in izgradnjo garderobnega trakta s pomožnimi prostori (skladišče kulis, delavnice, energetske objekti in podobno.)

V drugi etapi je bila v letih

1984-87 obnovljena zgradba na vogalu Gledališke ulice in Slomškovega trga, to je Kazinska dvorana (iz leta 1864).

V tretji etapi sedaj delavci mariborskega Gradisa, ti že ves čas opravljajo vsa gradbena dela, gradijo novo veliko gledališko dvorano, ki bo skupaj z novim odrom velika pridobitev za mesto Maribor. Letos bo dograjena tudi mala kletna dvorana, v kateri bo stodvajset sedežev in obrat družbene prehrane.

Projektanti zdaj že razmišljajo o pričetku obnove stare gledališke dvorane na vogalu Gledališke in Slovenske ulice, ki kljubuje že od leta 1852.

Franjo Štromajer

Predstavitev reprezentančnih objektov

Razstava o cestogradnji

Glede na zanimiva srečanja o cestogradnji, najprej simpozija o Pyhrnski avtocesti ter otvoritvi 3. etape hitre ceste skozi Maribor, sta bili pripravljene dve razstavi.

Prvo smo pripravili v kazinski dvorani, kjer je potekal simpozij in na kateri so bili prikazani številni reprezentančni objekti iz zadnjega obdobja, medtem ko smo ob otvoritvi avtoceste v Mariboru, pripravili razstavo o poteku te gradnje.

Obe razstavi, ki sta bili spremljani z video predstavitevjo o Gradisu, sta naleteli na pozitiven odmev.

M. K.

Na slavnosti v Mariboru je govoril Milan Kučan

30 let Tehniške fakultete

»Fakulteta bo še naprej posodabljala pedagoški proces, veliko pozornost bomo namenili osnovnemu znanju, onemogočili bomo razdrobljenost predmetov, študentom pa omogočili kakovosten študij. V naši ustanovi je 429 delavcev; na šoli je diplomiralo 6150 inženirjev, 1480 diplomiranih inženirjev, 55 magistrrov in več doktorjev tehnoloških znanosti.« je na slovesnosti dejal dekan Tehniške fakultete, redni profesor dr. Valter Doleček.

S pesmijo Gaudeamus igitur, članov moškega pevskega zbora Slave Klavore, so pred dnevi v Unionski dvorani v Mariboru pričeli slovesnost ob 30-letnici Tehniške fakultete Univerze Maribor. Slavnostni govornik je bil **Milan Kučan**, predsednik slovenskih komunistov, ki je v čestitki dejal: »Ali je trideset let za visokošolsko ustanovo veliko ali malo, je težko reči.

Dejstvo pa je, da to pomeni trideset generacij strokovnjakov. Menim, da ni razlogov, da se visoko šolstvo ne bi osvobodilo pretiranega političnega, predvsem partijskega in etatiističnega intervenciotizma, voluntarizma in arbitrarnosti. Nadomesti naj jo odgovornost univerze same - znanstvena, strokovna, pedagoška, moralna in človeška.«

Na slovesnosti je direktor DO Konus **Jurij Pokoren** v imenu pokroviteljev (med njimi tudi Gradis) podelil Tehniški fakulteti insignije.

Na kraju slovesnosti je **Franč Hvalec**, predsednik sveta šole Tehniške fakultete podelil priznanja. Dobili so jih graška fakulteta za elektrotehniko, Dravske elektrarne Maribor, Radenska Radenci, VTO Tekstilna tehnologija FNT v Ljubljani, Konus Slovenske Konjice, Ingrad Celje, Fakulteta za gradbeništvo in arhitekturo v Ljubljani, ter nekateri posamezniki, med njimi tudi **Franč Gačnik** direktor mariborske Gradbene enote Gradisa.

Franjo Štromajer

Andrej Jež še naprej direktor tozda GE Nizke gradnje Maribor

Že v prejšnji številki Gradisovega vestnika smo zapisali, da v tem času nekaj direktorjem v Gradisovih tozdh poteka mandatno obdobje.

Komisija za razpis del in nalog direktorja tozda GE Nizke gradnje Maribor je tudi že opravila svojo nalogo. Po pridobitvi mnenja družbenopolitičnih organizacij in soglasja s strani poslovnega odbora Gradisa, je delavski svet tozda s tajnim glasovanjem in z večino glasov vseh članov DS izvolil za direktorja tozda **Andreja Ježa**, ki je to delo opravljal že pred tem.

Odločitev ni bila težka, saj je Andrej Jež dobro poznan vsem v tozdu, kjer dela že od leta 1955. V tem času je opravljal številne odgovorne delovne naloge in pomembne družbenopolitične funkcije.

Ker bo to za Andreja Ježa zadnji mandat, po njem se bo upokojil in v skladu z začetno poslovno politiko, je delavski svet sprejel tudi sklep, da bo treba misliti na delavca iz lastnih vrst, ki bo po izteku tega mandata prevzel mesto direktorja tozda GE Nizke gradnje Maribor.

C. P.

Dekan Tehniške fakultete v Mariboru dr. Valter Doleček.

Prenehanje družbenega varstva v škofjeloškem tozdu

V LIO je sanacija uspela

Napovedi Leopolda Ilovarja, predsednika začasnega kolegijskega poslovnega organa tozda Lesno industrijski obrat v Škofji Loki, so se uresničile – sanacija tozda LIO je v celoti uspela. Koncem junija so na osnovi podanega poročila in mnenja članov Izvršnega sveta skupščine občine Škofja Loka delegati skupščine že sprejeli ustrezen sklep o ukinitvi družbenega varstva, s 1. julijem, ko so prenehala pooblastila ZKPO-ju, pa je prevzela direktorske dolžnosti diplomirana inženirka gozdarstva Ida Filipič-Pečelin.

Povzemimo najprej nekatere ugotovitve iz Poročila o izvajanju sanacijskega programa in doseženih poslovnih rezultatih tozda po stanju 31. maj 1989:

- Dosežen poslovni rezultat v celoti omogoča izplačilo OD za normalne pogoje dela in v pogojih gospodarjenja. Pokrite so vse oblike revalorizacije in druge podedovane in tekoče obveznosti. Za nepredvidene obremenitve je del sredstev predviden kot rezerva.

- Skoraj v celoti je saniran problem strokovnih kadrov, zlasti vodstvenih. Pridobiti bo potrebno v doglednem času nekaj novih sodelavcev, ki bodo pokrivali področje komercialne in vršili naloge raziskave domačega in tujega trga. Vsa kritična področja izvrševanja zahtevnejših nalog so ustrezno pokrita z delavci z ustrezno izobrazbo in lahko trdimo, da je tudi kadrovska sanacija v celoto uspela.

- V postopku so aktivnosti kreiranja dolgoročne razvojne politike, s katero morajo biti točno opredeljene dolgoročne usmeritve delovanja in strategije GIP Gradis tozda LIO Škofja Loka. Še v tem letu se bo nujno opredeliti tudi za novo obliko organiziranosti GIP Gradis in s tem tudi tozda LIO Škofja Loka.

- Proizvodni program tozda LIO je primeren in smatramo, da ni potrebe, da ga bistveno spreminjamo. S takim proizvodnim programom dopolnjujemo velikoserijsko proizvodnjo lesne industrije in se uspešno vključujemo v vmesni prostor med lesno industrijo na eni in privatnim sektorjem drobnega gospodarstva na drugi strani. Bistven poudarek bo potrebno dati tudi v prihodnje proizvodnji izdelkov, namenjenih za izvoz.

Sestavni del poročila, ki se nanaša na obdobje izvajanja ukrepa družbenega varstva, so tudi komentirane preglednice z računalniškimi izrisi doseženih vrednosti oziroma strukture celotnega prihodka ter njegove delitve:

- Vse kategorije celotnega prihodka so naraščale skladno s povečanjem produktivnosti in pod vplivom inflacijskih dejavnikov. Bistveno od celotnega prihodka in stroškov odstopata kazalnika dohodek in čisti dohodek, kar v bistvu predstavlja v času izvajanja ukrepa družbenega varstva ustvarjeno akumulacijo.

- Iz podatkov je razvidno, da je fi-

nančna sanacija uspela celo bolje kot je bilo to predvideno s sanacijskim programom. Razmerje zadolženosti po stanju 30. junij 1988 med povprečno doseženim celotnim prihodkom in krediti je znašalo 1 : 3,22 v breme kreditov, po stanju 31. maj 1989 pa znaša 1 : 0,55 v dobro celotnega prihodka. Ob kratkoročnih kreditih v višini 4,3 milijarde dinarjev je bilo kot protutež vezanih lastnih sredstev v višini 4,5 milijarde dinarjev.

- Dosežena višina osebnih dohodkov je nadpovprečna znotraj DO GIP Gradis, nadpovprečna znotraj članic sozda GLG (ki je, mimogrede, s 1. julijem ugasnil) ter približno povprečna znotraj gospodarstva občine Škofja Loka. Ta razmerja naj bi se delno še izboljšala z izplačilom OD za mesec junij 1989.

- V omenjenem obdobju je v celotnem prihodu upoštevano tudi prispelo plačilo – iraški dolg.

Nanizani so še številni drugi podatki.

Pod poročilo podpisanega **Leopolda Ilovarja** ob našem obisku v tozdu v prvih dneh tega meseca, nismo našli v njegovi pisarni. Zadržan je bil iz zdravstvenih razlogov. Skupaj z njegovimi sodelavci mu želimo skorajšnjega okrevanja kot tudi, da se bo uresničila tudi tista točka dogovora, namreč da bi za tozde še nekaj časa opravljal določene zadeve in ne le zgolj dokončal primopredaje.

G. B.

Ida Filipič-Pečelin: »Les mi diši«

Vrnitev z občine nazaj v gospodarstvo

Nova direktorica Gradisovega tozda Lesno industrijski obrat v Škofji Loki je 39-letna diplomirana inženirka gozdarstva Ida Filipič-Pečelin, doma iz Žirov. Vodenje tozda LIO je prevzela s 1. letošnjim julijem, ko je tudi poteklo enoletno obdobje »prisilne uprave« oziroma uspešne sanacije ob uvedenih ukrepih družbenega varstva.

Donedavna predsednica Izvršnega sveta skupščine občine Škofja Loka je bila pred prevzemom mandata na občini tudi že direktorica – domačega mizarškega podjetja v Žireh.

Razmere v panogi so ji znane, v dobršni meri pa je spoznana tudi že s tozdom, saj je bilo kadrovske pregovarjanje dolgotrajno in vztrajno, pogojeno pa tudi z uspešno sanacijo.

Zadnje mesece je bila – sicer bolj neformalno – vključena tudi v začasni kolegijski poslovodni

organ tozda, udeležila pa se je tudi že junijske konference članov poslovodnega odbora in direktorjev Gradisovih tozdov, kjer so razpravljali tudi o možnih smereh bodočega razvoja Gradisa.

»Koncept tozda Lesno industrijski obrat v Škofji Loki je bil vselej – ostati v Gradisu!« pravi. »Naša temeljna naloga pa ostaja, da delamo v smeri kar največje učinkovitosti.«

Za razmere v panogi (lesarstvo) pravi, da niso rožnate iz več razlogov: lesna industrija je

Direktorica tozda LIO Ida Filipič-Pečelin.

glede na surovinsko osnovo predimenzionirana; surovine ni-

so vselej ustrezne kakovosti; veliko izvoznih programov je neperspektivnih, zaradi premajhne stopnje predelave, v izvoz gre vse preveč volumna surovinske mase in tako naprej; glede programa vezanega za gradbeništvo pa je žal investicijskih sredstev in vlaganj z ozirom na zmogljivosti (pre)malo.

Zdaj so za njo tudi že prvi dnevi formalnega vodenja tozda, spoznavanja s kadri, proizvodnjo, novim okoljem, prva samostojna ukrepanja v skladu s pooblastili – vsaka sugestija in dobronamerna pomoč pa bo tudi v bodoče dobrodošla in zaželena.

Še se bomo videvali in slišali.

G. B.

Dvojni Mikrovax v Računalniškem centru Gradisa

Hitrejši dostop do računalnika

Nekaj številčk nazaj smo pisali o Digitalovem računalniku Mikrovax 3, ki so ga imeli na preizkušnji v Računalniškem centru Službe za avtomatsko obdelavo podatkov (AOP). Tedaj so ga delavci AOP zelo hvalili in izražali upanje, da bi uspeli pridobiti tak stroj, ki bi omogočil res kvalitetno (hitro) obdelavo podatkov, ki jih je v takšnem podjetju kot je Gradis, več kot dovolj.

Njihova želja se je več kot uresničila - sedaj imamo dva takšna računalnika, ki sta med seboj povezana. Kakšne so nju- ne zmožnosti, so spoznali že tudi na tozdi, saj sistem že deluje in omogoča bistveno hitrejšo delo z njim, kot je bilo možno s prejšnjim računalnikom - Geminijem.

Direktor službe AOP **Marjan Jerič** je povedal, da so si z dobaviteljem prejšnjega računalnika, to je Iskra Delto, uspeli izposlovati nadomestni nakup novega sistema, uveljavljali so namreč tehnične pomanjkljivosti računalnika Gemini. Iskra Delta jim je bila prisiljena kupiti originalen Digitalov sistem, ki je po procesorski moči tri do štirikrat hitrejši od prejšnjega, ima približno štirikrat zmogljivejši pomnilnik v obsegu hitrega spomina, pa tudi diskovne enote imajo dvojno zmogljivost prejšnjih. Z zamenjavo pa so imeli precej težav v lastni hiši - v Gradisu.

Uspešno delo z računalnikoma omogoča tudi kvalitetna povezava med njima in je izvedena v naj sodobnejši tehnologiji Eternet, ki je svetovni standard za povezave velikih računalniških sistemov.

Zaradi množice podatkov, ki jih je bilo potrebno v kratkem času vnesti, je prihajalo pri Geminiju do »zamašitve« sistema. Sedaj tega ne bo več, saj so z novim strojem in izboljšanimi povezavami s tozdi rešene težave predolgih odzivnih časov in hitrosti obdelave podatkov.

Sedaj se že končuje druga akcija, to je ureditev računalniškega omrežja. Tozdi so z Računalniškim centrom povezani na tri načine: z optičnimi vlakni (DSSS, GOL, SPO), kmalu pa bo na tak najkvalitetnejši način povezana z računalnikom še lokacija na Letališki cesti v Ljubljani. Dodatno k obstoječim Yupak vozliščem, bosta ali že sta povezana še Ptuj in KO Maribor.

Z Yupak priključkom (jugoslovanski sistem za prenos podatkov) naj bi se na Mikrovax že letos povezala tudi GE Ravne in GE Koper.

Tozdi, ki so za povezavo z računalnikom uporabljali telefonske linije, so v preteklosti imeli precej težav zaradi premajhnega števila linij. Sedaj so že uspeli zagotoviti skoraj vsakemu od teh tozdov svojo linijo, tako da je čakanje na delo z računalnikom praktično minimalno.

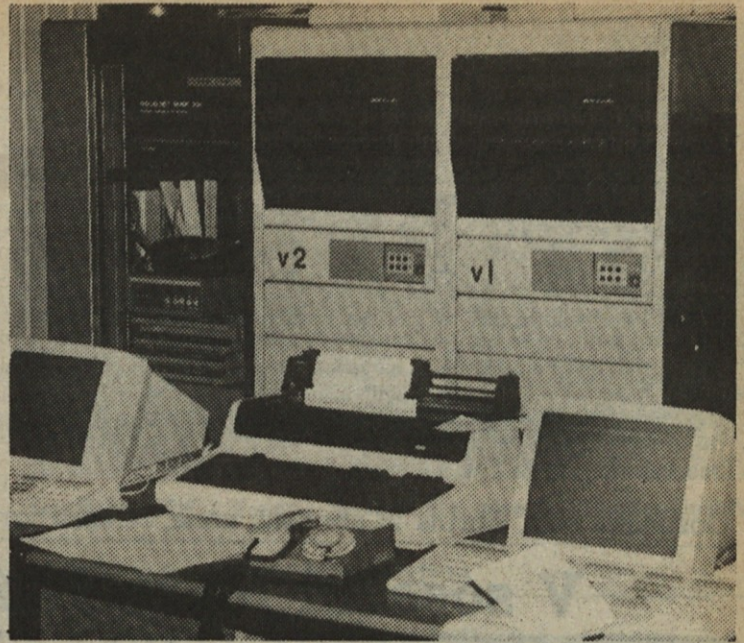
Z uvedbo računalniškega sistema Mikrovax in ureditvijo mreže za prenos podatkov pričakujejo, da bo po tehnični plati sistem dovolj kvaliteten, da bodo lahko vse sile usmerili v delo z računalnikom - v usposabljanje tistih, ki bodo na tozdi delali z njim in spoznavanje novih programskih rešitev. Pri tem pa imajo nekaj težav, saj je strokovna podpora posameznih strokovnih služb preslaba.

Uporabnike računalniškega sistema bo potrebno tudi navaditi, da ni potrebno imeti več tolikšne količine izpisov, saj so vedno dostopni najbolj sveži podatki, najbolj potrebne podatke pa se da v trenutku priklicati na tozde in jih z lokalnimi printerji izpisati.

V AOP bi radi dobili še nekaj strokovnjakov, pravzaprav vrhunskih kadrov za posamezna področja dela, kar pa ne bo lahka naloga, saj so ti povsod zelo iskani. Ugotovljamo namreč, da ni dobro biti odvisen od zunanjih sodelavcev.

Da bi služba AOP lahko uspešno delala v zadovoljstvo vseh Gradisovih tozdov, ji je potrebna dooločena mera samostojnosti, ki bi jo silila tudi v tržno ravnanje - v izboljšanje uslug. To pa je gotovo želja tudi tozdov Gradisa. Zato AOP veliko pričakuje od reorganizacije Gradisa, ki naj bi omogočila, da se bi služba lahko še naprej razvijala v dokazano dobri smeri zadnjih treh let.

M. M.

Mikrovax bo omogočil hitrejši dostop do podatkov.

Stanovanjska gradnja v Jugoslaviji

Vse manj stanovanj

Če se na področju stanovajske gradnje v kratkem ne bo kaj spremenilo, potem to pomeni, da bomo tudi v prihodnje gradili vse manj in manj stanovanj. O tem govorijo tudi podatki Zveznega zavoda za statistiko, o zgrajenih stanovanjih v zadnjih treh letih.

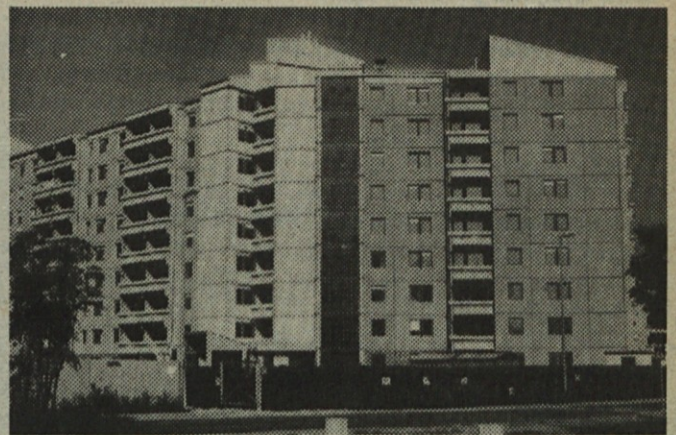
Tako smo v Jugoslaviji v letu 1986 zgradili 129.996 stanovanj, od teh 45.198 v družbenem sektorju in 84.798 v zasebnem sektorju, leta 1987 je bilo zgrajenih 120.269 stanovanj, od teh 38.094 v družbeni gradnji in 82.175 v zasebni gradnji. Lani je bilo zgrajenih samo še 115.000 stanovanj in sicer 35.000 v družbeni gradnji in 80.000 v zasebni.

Padec je bil v treh letih večji kot deset odstotkov, s tem, da je bil močnejši pri družbeni gradnji, kot pa pri zasebni, ki se kljub vsemu še kar ohranja.

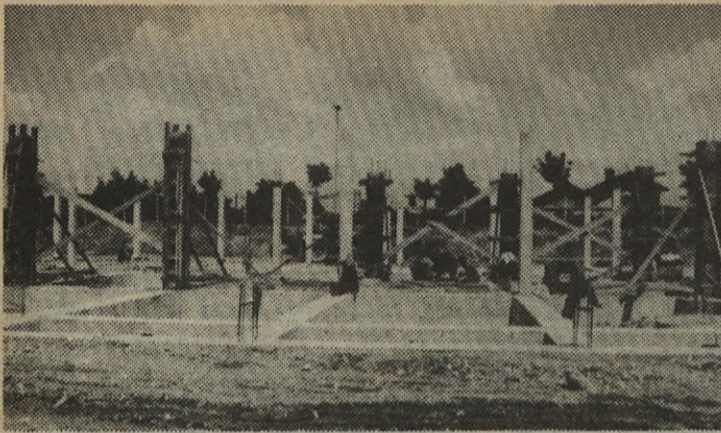
Ali bo prišlo do zasuka v stanovanjski politiki bo znano v kratkem. V javni razpravi so nekatera gradiva v katerih je zapisano, da je stanovanjska reforma del reforme gospodarstva, v Ljubljani pa je gradivo »Aktualni problemi na področju stanovanjskega gospodarstva« dobilo podporo delegatov skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin, kot dobra podlaga za urejanje stanovanjske politike v prihodnje.

(Več o stanovanjski reformi na 6. str.)

C. P.

V Fužinah smo zgradili kar lepo število stanovanj. Letos pa Gradis ne bo v Ljubljani zgradil niti enega stanovanja.

Stebri za enega izmed dveh objektov v servisni coni.

Teniška igrišča v Novih Fužinah so bila zgrajena prejšnji mesec.

Gostinska šola, obrtna in servisna cona, teniška igrišča. . .

V soseski Nove Fužine še kar gradimo

Kljub temu, da je gradnja stanovanj v ljubljanski soseski Nove Fužine končana, imajo delavci tozda Gradbene operative Ljubljana še kar preračun dela, saj je treba zgraditi objekte v servisni in obrtni coni, ki jih tako veliko naselje - Nove Fužine štejejo okoli 17.000 prebivalcev - nujno potrebuje.

Tako sta že končana objekta v servisni coni ob stari Zaloški cesti in njihovi lastniki jih že odprti mesnica in sadje zelenjava. Lepo napreduje gradnja tudi drugih dveh objektov v isti coni.

ki bosta prav tako dokončana do četrte gradbene faze, tako da bodo lokale kupci opremili po lastnih željah in potrebah dejavnosti s katero se bodo ukvarjali.

Sredi februarja so delavci Gradbene operative pričeli graditi na zahodnem delu obrtne cone med novo Zaloško cesto in železniško progo. Sedaj je objekt že pod streho, načrte zanj pa so naredili v ljubljanskem Biroju za projektiranje. Tudi ta

objekt bo zgrajen do četrte gradbene faze.

Največje gradbišče v Fužinah je gradbišče srednje gostinske šole, o kateri smo obširneje pisali v prejšnji številki Gradisovega vestnika.

Konec prejšnjega meseca je bila končana gradnja teniških igrišč. Zgrajenih je bilo osem igrišč in na njih se prebivalci Fužin že veselo rekreirajo, med njimi je tudi nekaj gradisovcev.

C. P.

V kratkem se nam obeta

Nova stanovanjska reforma

Problemi v zvezi s stanovanjsko politiko so pripeljali do ugotovitve, da je treba marsikaj na stanovanjskem področju spremeniti in to s pomočjo stanovanjske reforme. O tem bo 12. julija republiška skupščina organizirala posvet, da bi na podlagi številnih gradiv skupaj poiskali čim boljše rešitve. Na posvetu bodo predstavljeni tudi drugačni modeli gospodarjenja in financiranja stanovanjskega gospodarstva.

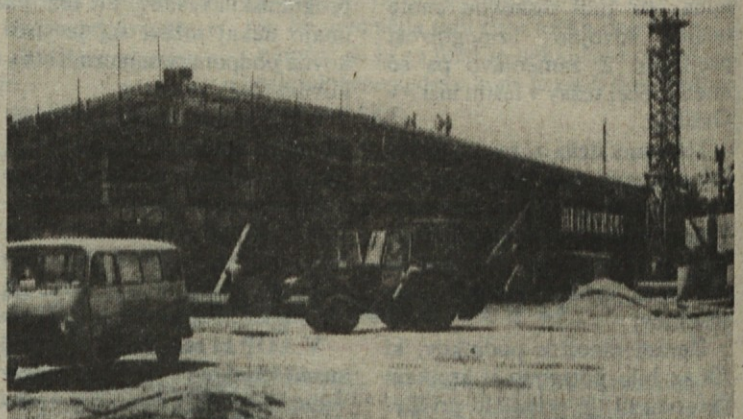
Predvsem bo treba poiskati odgovore na vprašanja o tem, kako se čim prej rešiti prejšnje dogovorne ekonomije in preiti tudi na stanovanjskem področju na tržno gospodarstvo. Kljub temu se vseh socialnih primesi ne bo dalo kar tako odvreči. Ob ekonomskem bo treba torej imeti tudi socialni sistem. Toda jasno je, da samo na stanovanjskem področju ne bo mogoče govoriti o nekakšnem ekonomskem sistemu, dokler ga ne bomo uveljavili povsod drugje.

V izvršnem svetu so pripravili teze za prenovo stanovanjskega gospodarstva v katerih je zapisano, da gre bolj za prenovo stanovanjskega gospodarstva, kot za klasično reformo. To pomeni, da je gradivo odprto za vse pobude, za strokovno debato in ustvarjalno kritiko.

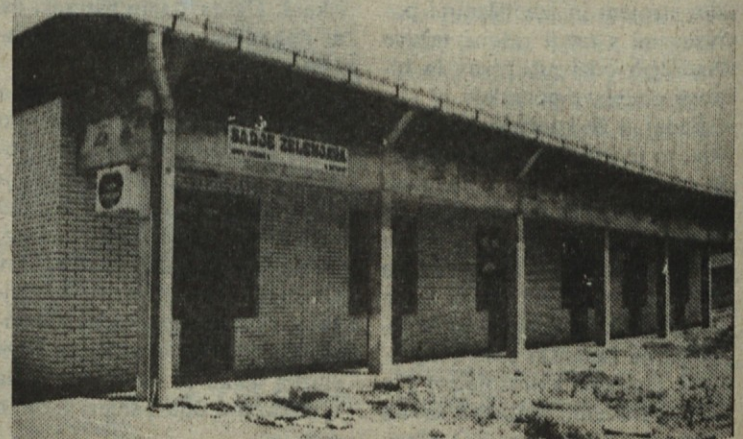
In kaj predvidevajo predlogi omenjenega gradiva? Bistvo je strnjeno v naslednjih ugotovitvah: speljati bo treba postopen prehod na ekonomske stanarine, ceno stanovanj bo treba razbremeniti stroškov komunalnega opremljanja, odpraviti bo treba prebohotno in neracionalno organizirane stanovanjske skupnosti, združiti strokovne službe sicer z ustreznimi občinskimi službami ter postopno odpraviti vzajemno združevanje sredstev iz čistega dohodka.

Vse bolj pomembno je tudi spoznanje, da si mora posameznik sam prizadevati za rešitev svojega stanovanjskega problema, pri čemer mu seveda morajo pomagati sistemske spodbude.

C. P.

Prvi objekt v fužinski obrtni coni bo kmalu zgrajen do četrte faze.

Eden izmed dveh že končanih objektov v servisni coni.

Delo tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih

Hitra gradnja v Trzinu

Objekt, kakršnega gradijo delavci Gradbene operative Ljubljana v obrtni coni v Trzinu, bo glede na velikost, vremenske razmere, zahteven teren in kratek rok dograditve, nov dokaz usposobljenosti neše operative ter z ozirom na razmere na trgu tudi njihove zavzetosti za izpolnitev obljube. Merkator-Rožniku bodo v prvi polovici avgusta predali novozgrajen servisni objekt z nad 1.600 kvadratnimi metri poslovnih površin po okroglo sto delovnih dneh gradnje.

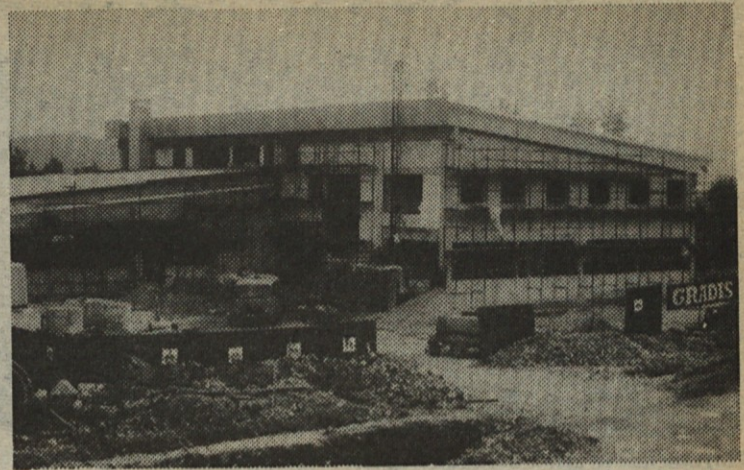
Z deli so pričeli aprila. Stroji, ki so odkopavali teren, so se pogrezali v močvirnat svet, ki ga je dodatno mehčal pogost dež - ter kdaj pa kdaj obtičali, da so morali strojniki poklicati na pomoč »reševalce«. Dno izkopane jame so obložili s filcem ter nosilni plato uredili z nasipavanjem, teren za postavitev skeleta Gradisove montažne hale (OGP) pa uredili nekako do prvomajskih praznikov.

Sledila je montaža hale. Objekt ima obliko črke »L« z daljšima stranicama po 36 metrov in širinama po 18 metrov. V izmeri 36 krat 18 metrov je tudi nadstropje. V objektu bodo različne delavnice, skladišča, garderobe, sanitarije itd. ter tudi pisarne. Objekt bo imel svojo kotlovnico, tovarno in osebno dvigalo, ograjeno dvorišče, prevzeti so bili tudi vsi potrebni komunalni priključki in zunanja ureditev.

Objekt je bil prevzet »na ključ«, rok pa je kot smo že omenili kratek. Ob delovnikih so organizirali delo po dvanajst ur dnevno, normalne »sihte« pa imajo vse sobote, nedelje in praznike.

Tradicionalna smrečica, ki so jo na najvišji točki postavili tudi na tem gradbišču, se je medtem, že posušila. Pozidali so tudi že stene številnih prostorov, v teku je ometavanje in priprava za tlakovanje v pritličju; v nadstropju so tlak že položili.

Zapiranju in zaključevanju objekta bo sledila še ureditev okolice in asfaltiranje dvorišča. Delo kljub neugodnemu vremenu vidno napreduje, delovodji **Stjepan Čizmešija** in **Zvonko Hudek** pri vodji sektorja **Petru Puglju** (pomočnik **Marjan Janušič**) pa sta prepričljivo neomajna: »Objekt bo investitorju predan v roku!«. **G. B.**

Gradbišče GOL v Trzinu - Servisne delavnice za Merkator-Rožnik.

V Koprju v gradnji Mini marina

60 - 80 privezov

Novoustanovljeno podjetje Marina Koper, v katerega je združilo sredstva več sovlagateljev, je investitor gradnje koprške Mini marine. Dograjena naj bi bila do konca septembra (z gradnjo so pričeli prvega junija), ko bo dograjen pa bo omogočala oskrbo in varen privez do 80 plovilom hkrati. Vsi privezi bodo opremljeni s priključki po standardih, globina v marini pa bo šest metrov.

Izvajalci del so kar štirje: Primorje, GP Koper, Hidro Koper in Gradisov tozd GE Koper. Gradisovcem je pripadel najzahtevnejši del gradnje, priprava valobrana, ki ga bodo nosili podprti Benoto piloti dolgi od 15 do 17 metrov, dolžine valobrana pa bo nekako 170 metrov. Medtem ko gradisovci delajo dobesedno v in na morju, so ostali izvajalci pridobili delo na obali.

Prvi Benoto piloti (v morju) so že zabetonirani. Vsak pilot je dodatno podprt še s po dvema poševnima armiranobetonskima pilotoma, za varen podstavek valobranu pa bo treba pripraviti kar 47 kompletov. Delo v celoti opravljajo s plavajočo ploščadi,

do katere dovažajo beton s plavovom.

Delo teče v roku in zaenkrat brez kakšnih večjih težav, bolj kot tu pa tam kakšna neprosto-voljna kopel katerega izmed njihovih delavcev pa jih z nastopom kopalne sezone skrbi varnost kopalcev, ki se kopanju v morju na mestnem kopališču ne bodo odrekli, gradbišče pa je v neposredni bližini. Preko kopališča bosta razpeti dve pritrđilni vezi ploščadi!

Kopalci naj predvsem upoštevajo kopalniški red in sprotne opozorila, nikakor pa naj se - četudi na lastno odgovornost - ne približujejo ploščadi in izpostavljajo nevarnosti!

G. Bernot

Zamuda pri gradnji garažne hiše v Mariboru

95 pilotov že stoji

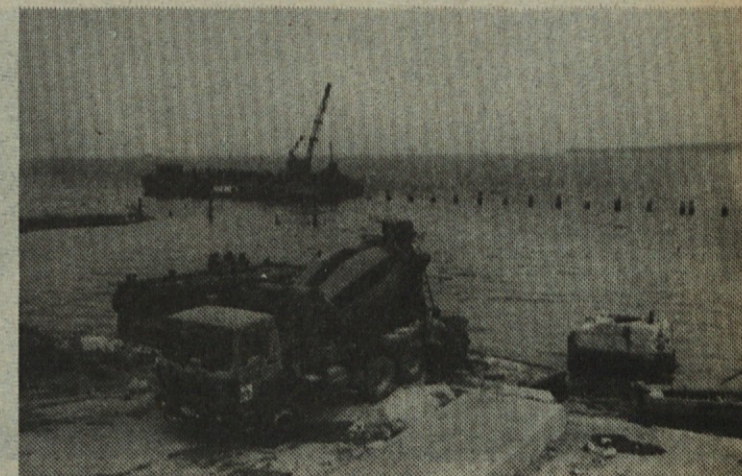
Zraven hotela Slavija v Mariboru, kjer naj bi konec leta že bila končana gradnja podzemne garažne hiše, je v tem času izkopano le šestdeset odstotkov gradbene jame.

Na severni strani ob hotelu so sicer že na koti, kjer bo spodnja betonska plošča, na južni strani pa so med gradnjo nastale težave. Dober mesec in pol so v zaostanku zaradi odstranitve stanovanjske hiše. Iz te bi se morali stanovalci izseliti že pred dvema mesecema, pa se je zataknilo. Gradbeniki, izvajalec del je Gradbena enota Maribor, pa so pri tem samo nemočno zmajevali z glavami in čakali, da bodo lahko zgradbo porušili.

Po poružitvi so na tem delu morali še opraviti zahtevna dela na prestavitvi poštnih, plinskih in visokonapetostnih vodih. Skupaj so torej v zaostanku kar dva meseca in zamudo bo težko nadoknaditi. Sicer pa zamujajo tudi projektanti, ki obljublajo, da bodo te dni le pripravili gradbene načrte in bi končno lahko pričeli z betoniranjem temeljev.

Težave, na katere so gradbeniki že navajeni, tudi tokrat spremljajo gradnjo. Težava je le v tem, da so na koncu koncev za vse krivi izvajalci gradbenih del. Menimo, da je tudi v gradbeništvu prišel čas, ko se bodo morali vsi, ki imajo pri kakšni gradnji »prste vmes« odgovorneje obnašati, pa tudi materialno odgovarjati.

Franjo Štromajer

Gradisova plavajoča ploščad Ankaran pred koprskim kopališčem.

Nogometaši so igrali borbena in požrtvovalno, vendar brez grobosti.

Zmagovita ekipa odbojkaric iz Nizkih gradenj.

Sveto Zakič se je z dvignjenim pokalom veselil zmage šahistov GOL.

Barbara Starovasnik je prevzela pokal v imenu strelk GE Maribor.

Transparent je na vhodu v Ravne zaželel gradisovcem dobrodoščilo.

35. letne športne igre v Ravnah na Koroškem

1. GE Maribor, Kovinski obrati Maribor, 3. O Ljubljana

Športnice in športniki Gradisa so se letos pomerili na igrah, ki so bile prvič v Ravnah na Koroškem, kjer so bili doslej znani po dobri organizaciji zimskih iger, letos pa so dokazali, da so kos tudi letnim. Igre so bile v soboto, 24. junija. Večina tekmovalj je potekala v Športno rekreacijskem centru na Ravnah, vreme pa je v času tekmovalj tudi še zdržalo, po tekmovalju in med podelitvijo priznanj pa je že močno deževalo, tako kot večino dni v juniju in tudi v začetku julija.

S tem, ko so se športniki Gradisa zbrali v Ravnah, med Peco in Pohorjem, so na najboljši način obeležili 42-letnico Gradisove prisotnosti na Koroškem, kjer so večino objektov zgradili naši delavci.

Tekmovalja, katerih se je udeležilo nekaj več kot petsto tekmovalcev iz vseh Gradisovih tozdov, razen tozda Inženiring in Uprave delavskih domov, so potekale v športnem duhu in brez poskodb. Zaključek s podelitvijo nagrad in priznanj za najboljše je bil v športni dvorani Osnovne šole Franca Pasterka-Lenarta v Mežici.

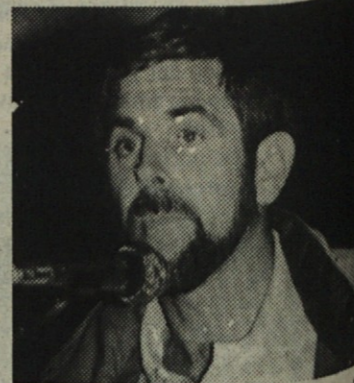
Rezultati

Šah: 1. GO Ljubljana, 2. KO Maribor, 3. GE Maribor, 4. GE Jesenice, 5. GE Celje, 6. SPO Ljubljana, 7. GE Nizke gradnje Maribor, 8. GE Ravne, 9. GE Gradnje Ptuj.

Streljanje - ženske: 1. SPO Ljubljana, 2. GE Maribor, 3. KO Maribor, 4. GE Celje, 5. Projektivni biro Maribor, 6. LIO Škofja Loka, 7. GE Koper, 8. GE Ravne, 9. GE Gradnje Ptuj, 10. Interna banka Ljubljana, 11. DSSS, 12. GE Jesenice; **moški:** 1. KO Maribor, 2. GE Maribor, 3. GE Celje, 4. SPO Ljubljana, 5. LIO Škofja Loka, 6. DSSS, 7. GO Ljubljana, 8. GE Nizke gradnje

Maribor, 9. GE Jesenice, 10. GE Ravne, 11. GE Gradnje Ptuj, 12. GE Koper, 13. OGP Ljubljana.

Kegljanje - ženske: 1. SPO Ljubljana, 2. GE Gradnje Ptuj, 3. GE Maribor, 4. Interna banka Ljubljana, 5. GE Koper, 6. GE Nizke gradnje Maribor, 7. GE Celje, 8. KO Maribor, 9. GE Ravne; **moški:** 1. GE Nizke gradnje Maribor, 2. SPO Ljubljana, 3. GE Jesenice, 4. GE Koper, 5. GE Celje, 6. DSSS, 7. GE Ravne, 8. KO Maribor, 9. GO Ljubljana, 10. OGP Ljubljana, 11. GE Maribor, 12. GE Gradnje Ptuj, 13. GE Nizke gradnje Maribor.

Športnike Gradisa je pozdravil pokrovitelj letnih iger Avgust Skrinjar, direktor tozda GE Ravne na Koroškem.

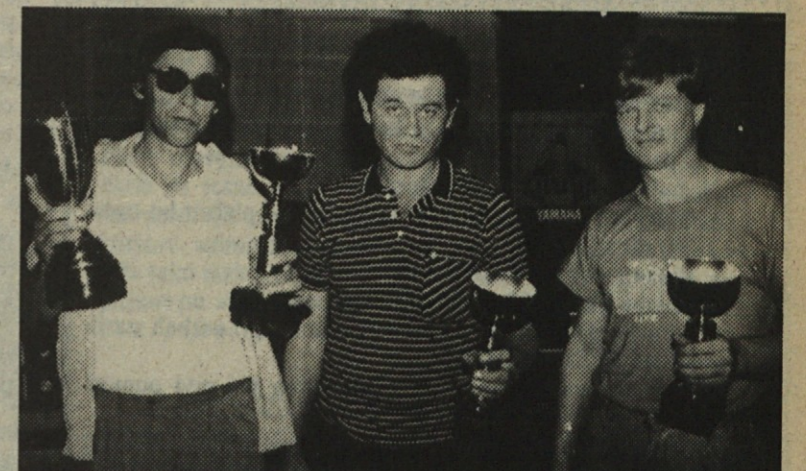
Odbojkarji z Raven so v finalu premagali SPO.

Balinarji Kopra so bili lani prvi, letos pa četrti.

Nogometaši Nizkih gradenj so bili najboljši.

Predstavniki treh prvouvršenih tozdov z osvojenimi pokali.

35. LETNE ŠPORTNE IGRE
RAVNE NA KOROŠKEM
24. 6. 1989

Namizni tenis - ženske: 1. Projektivni biro Maribor, 2. GE Nizke gradnje Maribor, 3. KO Maribor, 4. GE Celje, 5. SPO Ljubljana; **moški:** 1. Projektivni biro Ljubljana, 2. KO Maribor, 3. OGP Ljubljana, 4. GO Ljubljana, 5. SPO Ljubljana, 6. GE Celje, 7. GE Maribor, 8. GE Nizke gradnje Maribor, 9. GE Gradnje Ptuj, 10. GE Ravne.

Baliranje: 1. GE Nizke gradnje Maribor, 2. GE Maribor, 3. GE Jesenice, 4. GE Koper, 5. GO Ljubljana, 6. GE Gradnje Ptuj, 7. GE Celje, 8. KO Maribor.

Mali nogomet: 1. GE Nizke gradnje Maribor, 2. GE Maribor, 3. GE Jesenice, 4. KO Maribor, 5. GO Ljubljana, 6. OGP Ljubljana, 7. GE Celje, 8. DSSS, 9. SPO Ljubljana, 10. GE Ravne, 11. GE Koper, 12. GE Gradnje Ptuj.

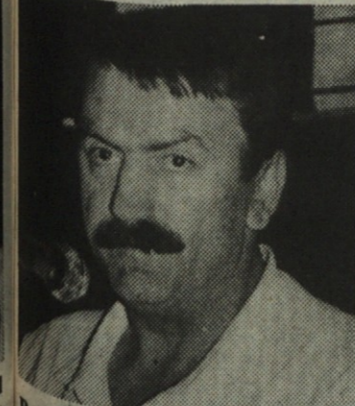
Končni skupni vrstni red 25. letnih športnih iger Gradisa:

Tozd	Točke
1. GE Maribor	71
2. KO Maribor	68
3. SPO Ljubljana	65
4. GE Nizke gradnje Mb	60
5. GE Celje	55
6. GE Jesenice	53
7. GO Ljubljana	41
8. GE Ravne na Koroškem	34
9. GE Koper	34
10. GE Ptuj	23
11. DSSS Ljubljana	22
12. OGP Ljubljana	19
13. PB Maribor	18
14. LIO Šk. Loka	16
15. PB Ljubljana	10
16. Interna banka Ljubljana	9

C. P.

Del ekipe Kovinskih obratov Maribor z osvojenimi pokali.

Poročilo častnega razsodišča je podal Slavko Šarič, predsednik Konference OO ZS Gradisa.

Od 1. julija ponovno višje participacije

Zdravje bo treba kupovati

S 1. julijem se je valoriziral tudi drugi del participacij za zdravstvene in zobozdravstvene storitve in materiale. Konec minulega meseca so valorizirali tista doplačila, ki so jih sprejeli na skupščini republiške zdravstvene skupnosti aprila, in sicer za 23,5 odstotka, zdaj pa so valorizirali še participacijo, ki se valorizira trikrat letno, in sicer 1. marca, 1. julija in 1. novembra.

Poglejmo si nekatere najbolj značilne storitve in nove višje participacije. V oklepaju so za primerjavo podani stari zneski, ki so veljali do 1. julija:

- prvi kurativni pregled v enotah osnovne zdravstvene dejavnosti (brez zobozdravstva) 11.100 dinarjev (3.100 din),
- ponovni pregled pri zdravniku v osnovni zdravstveni dejavnosti, vendar največ tri preglede, ki sledijo prvemu 5.500 dinarjev (-),
- obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev 27.200 dinarjev (8.600 din),
- obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev v času od 22. ure do 6. ure zjutraj 54.300 dinarjev (5.900 din),
- vsak prvi pregled v specialistični-ambulantni dejavnosti 21.600 dinarjev (6.500 din),
- vsak ponovni obisk ali pregled pri zdravniku specialistično-ambulantne in zdraviliške dejavnosti vendar največ za tri obiske, ki sledijo prvemu specialističnemu pregledu 8.000 dinarjev (1.900 din),
- prvi obisk pri zobozdravniku v nočnem času med 22. uro in 6. uro zjutraj 12.800 dinarjev (5.900 din).

Do 1. julija ni bilo treba plačevati vseh zobozdravstvenih storitev, po tem dnevu pa je treba plačati skoraj vse, zneski pa so kar visoki, saj je najvišji za zahtevnejšo vilito protezo celo 649.200 dinarjev.

Na seznamu je nekaj več kot 60 zobozdravstvenih storitev, do 1. julija jih je bilo le 20, za katere je obvezno plačevanje participacije.

Naštejmo le nekaj najznačilnejših:

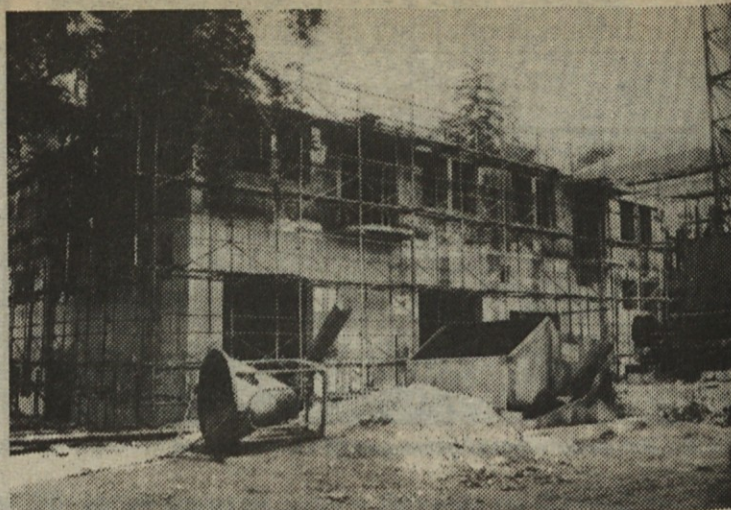
- čiščenje zobnega kamna je najcenejše - plačati bo treba le 1.200 dinarjev,
- slikanje zob od 4.400 do 5.600 dinarjev,
- zalivka od 10.000 do 26.600 dinarjev,
- zdravljenje gangrene in polnitev kanala pri osebah starih nad 15 let 33.200 dinarjev,
- provizorična zapora zoba z zdravilom pri prvi pomoči 6.700 dinarjev,
- prevleke glede na način izdelave (inlay, pinlay, overlay) od 64.600 do 180.300 dinarjev,
- totalna zobna proteza stane 231.400 dinarjev.

Dražji so tudi zdravstveni pripomočki, tako da je treba odšteti:

- za ortopedske in specialne čevlje 114.500 dinarjev,
- za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo, za komplet navlek za krn pri amputaciji, za proteze, ortotične pripomočke, in za kilni pas 38.100 dinarjev,
- za bergle 10.000 dinarjev,
- za aparat za omogočanje glasnega govora in za slušni aparat 50.600 dinarjev,
- za invalidski voziček 158.800 dinarjev,
- za očala 27.200 dinarjev,
- za kontaktna stekla 101.500 dinarjev,
- za oskrbovani dan v bolnišnici ali zdravilišču pri neprekinjeni oskrbi na največ 15 dni 16.100 dinarjev,

O tistih, ki so oproščeni plačevanja participacije na osnovi samoupravnega sporazuma o zdravstvenem varstvu, pa v sporočilu o novih, višjih participacijah Zdravstvene skupnosti Slovenije ne piše nič.

C. P.

Z novim traktom Trubarjevega doma upokoencev v Loki se bodo nastanitvene zmogljivosti doma povečale za 68 oskrbovancev.

Trubarjev dom v Loki pri Zidanem mostu

Udobje za jesen življenja

Nekako med Radečami in Vrhovem, vendar na levem bregu Save, so delavci Gradisovega celjskega tozda novembra lani pričeli z gradnjo Nastanitveno servisnega objekta ob Trubarjevem domu upokoencev v Loki.

Do letošnjega oktobra naj bi gradbeno dokončali podkleten objekt s pritličjem, tremi nadstropji in deloma izkoriščenim podstrešjem. Objekt bo kot nov trakt funkcionalno povezan z obstoječim domom upokoencev, v katerem bodo morali opraviti tudi nekaj prilagoditvenih in adaptacijskih del.

Tlorisne izmere novega objekta so približno 16,3 krat 28,6 metra. V kletnih prostorih bo zaklonišče, nova skupna kotlovnica ter še drugi funkcionalni prostori, v pritličju in nadstropjih pa bo razen skupnih prostorov,

na novo pridobljenih 68 ležišč v dvo- oziroma troposteljnih apartmajih.

Celjani so dela prevzeli »na ključ«. Projekte so pripravili v Razvojnem centru Celje, tozda Projektiva, investitor pa je tamkajšnji Dom upokoencev.

Gradbišče je od Celja oddaljeno kakih 35 kilometrov in se delavci na delo vsak dan vozijo z avtobusom, hrano pa jim pripravljajo v domu. Ob našem obisku v juniju je ekipa štela 25 ljudi, obzidavala pa je drugo nadstropje.

G. B.

Dneva Obrata gradbenih polizdelkov v Ljubljani so se z veseljem udeležili tudi njihovi upokoenci.

Mariborski upokoјenci ne mirujejo

Izlet na Roglo

Člani pododbora Društva upokoјencev Gradisa iz Maribora smo pripravili v soboto, 17. junija prijeten izlet na Roglo. Za izlet je bilo veliko zanimanja, saj se ga je udeležilo kar 150 upokoјencev.

Pot nas je najprej vodila v Žreče kjer smo si ogledali del tovarne Unior. Obiskali smo Uniorjevo trgovino, posebno doživetje za nas pa je bil ogled tristo let staro Oljšakovo kovačijo, ki jo poganja še voda. Tu je zibelka zreških kovačev.

Ogleda vredna je bila tudi cerkva v Skomarju.

Na Pesku smo imeli piknik, ki pa smo ga zaradi hladnega vremena in množice ljudi, ki se je ta dan zbrala na Rogli, morali improvizirati kar v koči na Pesku. Kljub temu je bilo veselo, da je kaj.

Seveda se moramo zahvaliti Gradisovi Gradbeni enoti in Nizkim gradnjam obeh iz Maribora, ki so nam omogočili to prijetno srečanje.

Pododbor društva upokoјencev Maribor

Nadstrešnica pri tovarni avtomobilov v Novem mestu je podaljšala proizvodno halo za deset metrov.

Avtomobilski program IMV in Renaulta pomaga uresničevati tudi Gradis

Gradimo za Industrijo motornih vozil v Novem mestu

V Industriji motornih vozil Novo mesto so se, skupaj s partnerjem francoskim Renaultom, odločili, da bodo poleg popularne »Kartee« izdelovali tudi modele R-5 in R-21. Za proizvodnjo teh dveh modelov je bilo treba razširiti zmogljivosti novomeške avtomobilske Industrije. Gradbena dela so bila zaupana Gradisu, tozdu Gradbena operativna Ljubljana, ki ima sektor v Novem mestu že več kot deset let.

Gradnja treh osrednjih objektov – adjustaže, carinskega skladišča in zahodnega aneksa je ves čas potekala v skladu s podpisano pogodbo in v veselje investitorja. Roki so bili toliko bolj strogi, saj je francoski partner ustrajal na tem, da bo moral prvi R-5 model Campus priti s proizvodnega traku v začetku letošnjega avgusta.

Kot že rečeno, je potekala gradnja ves čas v planiranih rokih, tako da je bil konec junija opravljen tehnični pregled in sicer brez večjih pomanjkljivosti.

Prvi avtomobili iz predserije so tudi že zapustili proizvodne prostore, v kratkem pride na vrsto nulta serija, potem pa kar redna proizvodnja.

V tem času je bilo pridobljenih še nekaj dodatnih del, kot so orodjarna s tehnološkimi temelji in betonskim tlakom – položiti ga bo treba okoli 2800 kvadratnih metrov; nadstrešnica pri glavni proizvodni hali tovarne avtomobilov; hidrantno omrežje v dolžini 700 metrov, s čemer bo IMV zadostil vsem pogojem požarne varnosti, kar pomeni, da

bodo imeli okrog celotnega kompleksa napeljšano hidrantno omrežje za požarno zaščito.

V špicah gradbenih del je bilo na gradbišču tudi do 270 delavcev, sedaj pa jih je le še 70 in kot

pravi sektorski vodja Vinko Ivas, računajo, da bodo lahko s skupino 50 delavcev ostali na gradbišču v Novem mestu še nekaj let.

C. P.

Novice iz »Totega konca«

Sicer hvalevredna pobuda sindikata mariborske Gradbene enote o organiziranem nakupu toaletnega papirja, nam vendarle da resno misliti kako nizko je padel (in še pada) naš standard. Če se je sindikat še pred leti ukvarjal z nakupom kurjave, ozimnice in letovanjem, je tokrat uvidel, da smo padli že tako nizko, da si niti zadnjice ne moremo več brisati s papirjem po »normalni ceni«. Ali je to znak, da ga že preveč s....., ali pa ga s..... tisti, ki vodijo našo državo?

•••

Tik pred zaključkom redakcije smo bili priča silovitemu neurju, ki je pustošilo po Štajerski vse do Zagreba. Tako je poleg druge velike škode narasla Rogatica porušila del ceste in most na cesti Ptuj–Macelj pri Podlehniku. Dela na tem odseku je izvajal tudi Gradis, vendar nam ni uspelo izvedeti ali je tudi ta most naše delo. Kaj več je v tem trenutku težko reči, bomo pa o tem spregovorili v naslednji številki.

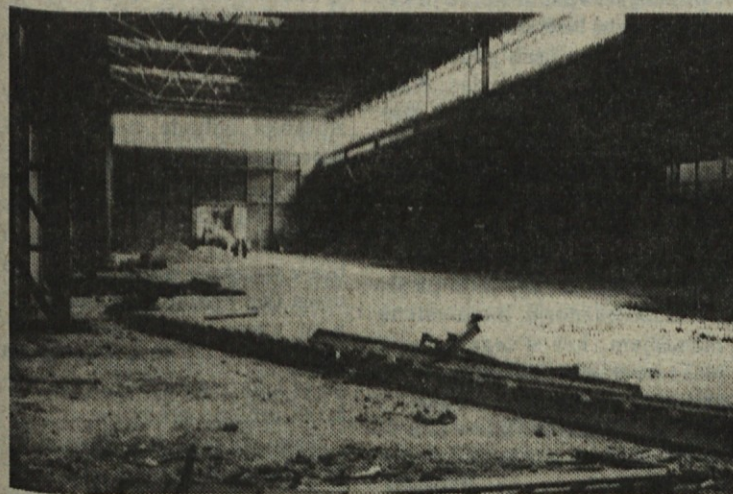
•••

O »oživitvi« mariborskih mladincev Gradisa smo že poročali. Tokrat naj zapišem še to, da so se na zadnjem zasedanju lotili še delovne discipline, stavovanske problematike, predstavili so svoj program dela, srečanja bivših vojnih gradbenih podjetij na Igmanu pa so se udeležile tri mladinke.

•••

V torek, 27. junija se je v Mariboru pričel 1. mednarodni folklorni festival. Nastopilo je dvanajst skupin. Prikazali so nekatere starejše ljudske plesne elemente, ki segajo nazaj do 15. stoletja. Posebno zanimivi so bili plesi iz Norveške in Turčije, paša za oči pa je bila tudi naša domača folklor. Sopokrovitelj je bil tudi mariborski Gradis.

Štrof

V orodjarni bo treba položiti okoli 2800 kvadratnih metrov betonskih tlakov in narediti dodatne tehnološke temelje.

Nove tendence gradbeništva (3)

Oživljanje spoznanj naših prednikov

V junijski številki Gradisovega vestnika smo opisali vplive narave na človeka, ki jih upošteva gradbena biologija, predvsem raznovrstna naravna sevanja, ki smo jim izpostavljeni. Kot smo že omenili, se dajo nekatera od teh sevanj dokazati in izmeriti s sedanjimi znanstvenimi instrumenti. Da bi odkrili nekatera druga sevanja in izmerili njihovo jakost, pa je potrebno uporabiti radiestezijske pripomočke, kot so bajalice, nihala, »antene« itd.

Za človeka so najbolj neugodna intenzivna sevanja vozlišč zemeljskih globalnih mrež, vodnih žil in geoloških prelomnic, ki delujejo na stalnih mestih, tako imenovanih **geopatogenih točkah**, ki se jih je potrebno čim bolj izogibati. Te zgostitve sevanj lahko odkrivamo tudi posredno, z opazovanjem obnašanja živali, ki še imajo potrebne čute, s katerimi zaznavajo razna sevanja.

Tako si mačka pogosto za ležišče izberejo za človeka patogeno točko, na takih točkah tudi mravlje gradijo mravljišča, medtem ko se psi teh mest izogibajo. To spoznanje so nekoč izkoristili tako, da so v novozgrajeni hiši najprej pustili prespati psa, ki si je izbral najbolj ugodno mesto. V izročilih naših prednikov se je to izročilo prenašalo nekako takole: »pusti mačko, da spi kjer hoče, psa pa preženi in se sam uleži na njegovo mesto«.

Na žalost so ta spoznanja pogosto že pozabljena, v množičnih gradnjah, kot so naselja stolpnic, pa bi se tudi težko dosledno mogla upoštevati. Res pa je, da ponekod v tujini, v zadnjih letih pa tudi pri nas, vedno bolj upoštevajo prej opisana spoznanja naših prednikov, tako da je prvi na bodočem gradbišču usposobljen bajaličar, ki določi mikrolokacijo stavbe.

Stare kulture so negativne vplive zemeljskih mrež bolj upoštevale. Tako so Kitajci že pred 4000 leti poznali »zmajeve žile«, ki da potekajo pod zemljo, odkrivali pa so jih z bajalico. Tudi Rimljani so svoja naselja gradili na »zdravih« mestih, njihovo primernost pa so ugotavljali tako, da so na zemljišču, kjer so nameravali graditi, leto dni pasli ovce, jih zatem obredno žrtvovali, njihov drob pa pregledali – če je bil zdrav, je bilo zemljišče primerno za naselitev.

Naselja pa so Rimljani orientirali v smeri sever – jug, tako da je večina geopatogenih točk potekala v zidovih hiš. S propadom Rima je bilo to znanje (vsaj v Evropi) praktično pozabljeno. Radiestezijske pripomočke, predvsem bajalico pa so naši predniki uporabljali predvsem za iskanje vodnih virov – za iskanje mest, kjer so kopali studence. O tem je pisal tudi že Valvazor.

Določene zgostitve sevanj so lahko pozitivne, take točke imenujemo **geomantične točke**, na njih so nekaj gradili svetišča (npr. Stonehenge v Angliji leži na zapletenem spiralnem prepletu podzemnih silnic, podobno tudi cerkev Notre Dame v Parizu). Več o tem lahko preberete v Planinskem vestniku, januar 1989, kjer inž. Grč piše o geomantičnih mestih na Uršlji gori.

Zagotovo pa je škodljivo vsako elektromagnetno sevanje umetnega izvora (televizorji, bližina daljnovodov, močnih radijskih in radarskih postaj itd.), saj se človeški organizem nanje še ni mogel prilagoditi.

Razen sevanj pa obstajajo še drugi škodljivi vplivi, tako na primer hrup (bližina letališč, premočan ropot na delovnem mestu), **onesnažen zrak** vpliva na dihala, podobnih primerov pa je seveda še več. Gradbena biologija seveda ne zavrača napredka in tehničnega razvoja, dokler ima ta pozitiven vpliv na človeka, ampak poskuša združiti tradicionalne in preizkušene gradbene zakonitosti naših prednikov z modernimi dognanji.

Naloga gradbene biologije je, da nas kar se da zavaruje pred negativnimi vplivi in omogoči, da ostanemo dostopni pozitivnim.

(Nadaljevanje prihodnjič)

M. M.

Ilija Filipović in Bego Hadžiefendić vežeta armaturo za servisni center v ljubljanski soseski Nove Fužine.

Pogovor z gradbiščar

Bego in Ilija

Na gradbišču servisnega centra v ljubljanski soseski Nove Fužine (o gradbišču pišemo posebej), ko sem se pripravljal, da slikam delavce, kako betonirajo nosilni steber, me pokliče neznan glas: »Slikaj in nas«. Obrnem se in zagledam železokrivca pri delu. Pristopim jima, ju fotografiram in tako je nastal ta krajši pogovor.

Ilija Filipović je v Gradisu že 20 let. Po poklicu je železokrivec. Doma je pri Zvorniku (BiH), kjer živi njegova družina, sam pa živi v samskem domu v Ljubljani. Z delom je kar zadovoljen. Pripravljen je delati tudi ob sobotah in nedeljah, včasih dela tudi med prazniki, kot je to bil primer na gradbišču IMV v Novem mestu, vendar za to dodatno delo niso prejeli i toliko, kot meni, da bi lahko.

»Mlajši delavci niso pripravljani delati v prostih dnevih, komaj čakajo, da je ura tri in da gredo po svoje. Mi, ki smo v tozdu že toliko let, pa ne moremo, da ne bi delali, ko vidimo, da nas rok preganja, vendar je to dodatno delo premalo plačano, pa tudi viška ur, ki jih na ta način zberemo, ne moremo koristiti takrat, ko bi jih najbolj potrebovali.

Z osebnim dohodkom se ne morem pohvaliti, saj je sedanji, v primerjavi s tistim izpred nekaj let, res slab. Naši osebni dohodki ne dohajajo vseh podražitev, ki smo jim priče vsak dan. Kam nas bo to pripeljalo ne vem, vendar nekaj bo treba ukreniti, saj se tako ne da naprej.

Kam bom šel na dopust? Nikamor, kot vsa leta doslej. Dopust bom porabil za večkratne daljše obiske doma, da bi pa šel z družino na morje, o tem niti ne razmišljam, ker si tega z mojo plačo ne morem dovoliti,« je na koncu še dodal Ilija Filipović.

Bego Hadžiefendić je v Gradisu 15 let. Pred tem je delal v domačem kraju, pa v Zagrebu, Skopju in še nekaterih krajih v Jugoslaviji, povsod tam, kjer je

njegova matična delovna organizacija imela gradbišča.

Pred petnajstimi leti ga je pot pripeljala v Gradis. To so bili za gradbeništvo boljši časi, kot so danes, temu primerno pa je bil boljši tudi zaslužek. Danes, ko je dela premalo, gradbenikov pa preveč, se to še najbolj pozna na »plači«, ki komaj zadošča za normalno življenje.

»Jaz tudi ne grem na dopust na morje ali kam drugam. Moj dopust izrabim doma, kjer gradim novo hišo, saj mi je stara pred leti pogorela. Pomoči od tozda nisem dobil v takšnem obsegu in v takšni višini kot sem pričakoval glede na to, kar se mi je zgodilo. Če bi kredit dobil, bi hišo lahko že dokončal, tako pa bom še nekaj časa gradil.

Težko nam je živeti ločeno od svojih družin, vendar smo se tudi na takšno življenje že navadili, tako mi, kot naši domači. Enkrat mesečno pridemo domov, pa takrat ostanemo dalj časa, če je to seveda možno glede na delo, ki ga takrat opravljamo v Ljubljani.

Res pa je, da nekaj delavcev zlorablja odhode domov in se pravočasno ne vrne na delo, potem pa sankcije čutimo vsi. To se najbolj pozna pri zdravstvenem varstvu, ko moramo bolani biti v samskem domu in se vsaki drugi dan javljati našemu zdravniku, v tem času pa nimamo plačane niti malice niti kosila, doma pa bi lahko imeli boljše postrežbo in urejeno prehrano.«

Tako sta povedala Bego in Ilija v kratkem pogovoru na gradbišču servisnega centra v Novih Fužinah.

C. P.

Tradicija se nadaljuje

Bytostavci v Ankaranu

Tudi letos se je nadaljevala tradicionalna počitniška izmenjava med Gradisom in češkoslovaškim gradbenim podjetjem Bytostav iz Ostrave. Prva skupina čeških dopustnikov je bila v našem počitniškem domu v Ankaranu od 1. do 10. julija, v istem času pa je bilo 40 naših delavcev na dopustu na Češkoslovaškem. Druga izmena bo avgusta.

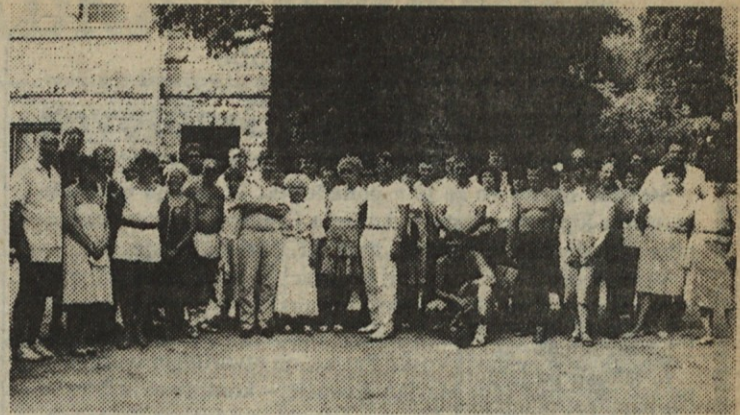
Presrečni in zadovoljni so bili gostje iz Bytostava na dopustu v Ankaranu. Nekateri med njimi, predvsem mlajši, so bili na morju prvič, drugi so bili že večkrat, nekateri pa so tudi že bili v Ankaranu. Vreme jim ni šlo preveč na roko, saj je bilo kar precej dežja, pa tudi morje v koprskem zalivu ni več čisto. Zato pa so bili nadvse zadovoljni s prijaznostjo in ustrežljivostjo osebja v domu, ki ga letos drugič vodi **Jožica Lipar**.

Tudi s cenami si nekaj dni niso bili preveč na jasnem, saj je bila večina pri nas pred tremi leti ali še kako leto več, in so se nad sedanjimi cenami kar zgražali. Vse je bilo predrago.

Priredili smo jim tudi spoznavni in poslovljni večer, jih popeljali na ogled Luke Koper, Portoroža, en popoldan pa so bili gosti našega doma v Poreču, nad katerim so bili izredno prijetno presenečeni, in so si po tistem želeli, da bi kdaj pa kdaj tudi oni lahko letovali v Poreču. Na povratku domov so si ogledali Škocjanske jame, popoldan pa preživeli v Ljubljani.

Od čeških prijateljev smo se poslovili s težkim srcem, potekla je tudi prenekatera solza, vendar z željo, da bi se prihodnje leto, ali pa čez dve leti, ponovno srečali pri nas ali pa pri njih v Ostravi.

C. P.

Posnetek za spomin pred upravnim poslopjem v Ankaranu.

Za bodoče gradbenike

Manj štipendij

Slovensko združeno delo razpiše iz leta v leto vse manj štipendij (tako kažejo analize zbranih podatkov), pa tudi teh včasih ni mogoče podeliti, ker kandidatov zanj ni. Podoben položaj je tudi v gradbeništvu. Poglejmo si, kaj nam kažejo podatki za šolsko leto 1989/90.

Gradbeništvu je za šolsko leto 1989/90 razpisalo 25 odstotkov manj štipendij kot v letu 1988; za skrajšani program domicilnih poklicov (II. kategorija) je manj štipendij, kot je izobraževalna skupnost gradbeništvu razpisala mest v šolah; za srednje programe domicilnih poklicev (IV. in V. kategorija) je razpisanih mnogo več štipendij, kot je razpisanih mest v šolah (izjemi sta le gradbeni in geodetski tehnik, za katere je bilo razpisanih manj štipendij kot leta 1988); za domicilne visokošolske poklice je razpisanih le 279 štipendij, kar predstavlja le polovico glede na razpisana mesta v šolah; gradbeništvu je od vseh štipendij razpisalo 60 odstotkov za domicilne poklice in 40 odstotkov štipendij za druge.

C. P.

100-letnica gradbenega šolstva v Sloveniji

Gradbena srednja šola Borisa Kraigherja v Mariboru

Zamisel in pobuda za ustanovitev gradbene šole v Mariboru je nastala v Društvu inženirjev in tehnikov – gradbincev Maribora in širše regije, ki so vedno skrbeli za hitrejši in strokovni razvoj svoje stroke. Zaradi potrebe po strokovno usposobljenih gradbenih delavcih so uporabniki sami pričeli leta 1958 graditi šolo – prvi del – tistega, kjer so danes šolske delavnice. Gradbeni odbor je takrat vodil **Vlado Šlajmer**.

V teh prostorih se je pouk pričel 20. julija 1959, vzporedno pa se je v šolskem letu 1959/60 pričel graditi nov šolski trakt – danes imenovani stari del šole. Tako je nastala Gradbena šola, njen prvi ravnatelj je bil **Branko Peternel**. Vsi drugi delavci so bili gradbinci iz neposredne proizvodnje.

Pokazala se je potreba tudi po izobraževanju gradbenih tehnikov. V okviru Tehniške srednje šole v Mariboru se je tako v šolskem letu 1960/61 ustanovil gradbeni odsek. Ravnatelj te šole je bil **Ivan Petrovič**.

V šolskem letu 1961/62 so se učenci Gradbene poklicne in gradbene tehniške šole preselili v Smetanovo u. 35, zato to šolsko leto velja kot pričetek graditve Gradbenega šolskega centra v Mariboru. Poleg rednega izobraževanja se je v tem letu pričelo tudi izobraževanje gradbenih tehnikov ob delu.

Društvo inženirjev in tehnikov je bilo ponovno pobudnik, tokrat izobraževanje vseh programov poklicev, od tehnika do finali-

stov. Tako je šola leta 1963 pričela izobraževati tudi slikopleskarje, pleskarje in ličarje, kar je sicer bila že tradicija vse od obrtne šole, ustanovljene po prvi svetovni vojni.

1. januarja 1963 se je šola uradno preimenovala v Gradbeni šolski center, njen prvi ravnatelj pa je bil **Rudolf Smrekar**, dipl. inž.

Od leta 1967 dalje je šola edina v Sloveniji, verificirana za izobraževanje dimnikarjev, izobražuje tudi opekarje, teracerje in strojnike gradbene mehanizacije. Pomembno je tudi leto 1979/80, ko so pridobili verifikacijo za izobraževanje geodetskih tehnikov.

Leta 1975 je postal ravnatelj šole **prof. Jurij Novak**, ki je s svojim kolektivom začel priprave na prehod v usmerjeno izobraževanje.

Leta 1982 je postal ravnatelj šole **mag. Valentin Kropivšek**, od leta 1987 pa šolo vodi **prof. Albin Rosc**. Danes imajo na šoli vse kadre pedagoško in strokovno usposobljene ter primerno opremljene učilnice, delavnice, kabinete in laboratorije.

Število vpisanih učencev se je ves čas spreminjalo. Leta 1965 je imela šola 800 učencev, leta 1973 pa že 1486. Zaradi splošne gospodarske krize, posebej pa še v gradbeništvu, je število učencev na šoli naglo upadlo.

V želji po skorajšnji konsolidaciji gospodarstva in razmahu investicij tudi v Mariboru upajo na boljše čase.

C. P.

Svet kiparstva, glasbe in svetlobe

Razstava Andreja Grabrovca

Številno občinstvo se je v ponedeljek, 26. junija udeležilo otvoritve kiparske razstave Andreja Grabrovca, sicer gradbenika zaposlenega v Gradisu, tozđ GE Nizke gradnje.

V mariborski Univerzitetni knjižnici je avtor razstavil večinoma male lirične plastike, ki so skupaj z ambientom in svečo razsvetljava tvorile zaključeno celoto.

Razstavo je postavil Vojko Pavčič, na otvoritveni svečanosti pa sta nastopila tudi Marjan Kovačič - kontrabas in Marko Mir - sopran saksofon. Uvodno besedo je podal profesor arh. Borut Pečenko, ki je omenil, da je nekoč tak kontakt med gradbeništvom, kiparstvom, slikarstvom in zvoki že obstajal, pa se je žal razšel.

Razstavo, ki bo odprta še do 17. julija si velja ogledati. V eni naslednjih številčk našega glasila bomo skušali avtorja Andreja Grabrovca predstaviti tudi širše. Franjo Štromajer

Turnir svetovnih prvakov

1. Dragaš, 2. Urbanc, 3. Csanyi

Ob 40-letnici kegljaškega kluba SCT Ljubljana so priredili jubilejni turnir svetovnih prvakov. Na kegljišču Maksa Perca v Ljubljani sta zmagala Zagrebčana Štefica Krištof in Nikola Dragoš.

Po 150 lučajih je v moški konkurenci vodil Boris Urbanc - KK Gradis, vendar je prav v zadnjih lučajih izpustil prednost iz rok. Priložnost je izkoristil trikratni svetovni prvak Nikola Dragaš in z 943 keglji osvojil dragoceno lovoriko.

Urbanc jih je podrl 930 in zasedel drugo mesto, tretji je bil

Madžar Bele Csanyi - 929 kegljev in četrti naš veteran Miro Steržaj, najboljši slovenski kegljač vseh časov, ki je podrl 907 kegljev.

Na tekmovanju članov in članic iz klubov in društev ter posameznikov pa je zmagal gradisov Janša. Podrl je 882 kegljev.

C. P.

Abrahami

Julija imamo v Gradisu enajst Abrahamov, delavcev, ki so ali pa še bodo ta mesec napolnili 50 let. Ob življenjskem jubileju jim čestitamo, želimo vse najboljše, še na mnoga zdrava leta in prijetno praznovanje.

- Drago Steplnec - GE Celje
- Bilal Rušiti - Gradbena operativa Ljubljana
- Stjepan Kozar - GE Nizke gradnje Maribor
- Marica Šuštar - Lesno industrijski obrat Škofja Loka
- Marjan Jordan - Inženiring Ljubljana
- Janez Habjanič - GE Maribor
- Pavao Panić - GE Nizke gradnje Maribor
- Štefan Sabol - Gradbena operativa Ljubljana
- Ignac Čeh - GE Gradnje Ptuj
- Avgust Borko - GE Maribor
- Dragutin Lazar - GE Gradnje Ptuj

60-letniki

- Šestdesetletniki so ta mesec štirje in sicer:
- Mirko Perjet - GE Ravne na Koroškem
 - Geza Cipot - Gradbena operativa Ljubljana
 - Leopold Križaj - Lesno industrijski obrat Škofja Loka
 - Peter Kolarič - GE Ravne na Koroškem

M. F.

Gradisov športno rekreacijski center v Klečah je postal zbirališče teniške družine.

13. teniško prvenstvo Gradisa

Vodeb pred Božičem

Na terenih športno rekreacijskega centra Gradis Kleče, je bilo sredi junija izvedeno tradicionalno tekmovanje v tenisu. Pod pokroviteljstvom Vekoslava Pečnika in v izvedbi komisije za šport pri Konfederaciji sindikata, je tekmovalo 24 moških in 5 žensk.

Po celodnevni borbi, kjer so najboljši pokazali tudi nekaj prvih mojstrov tenisa, so bili končni obračuni pričakovani, kot tudi zmagovalca. Pri moških je prvi favorit Vodeb upravičil vlogo prvega nosilca, saj je v finalu premagal Božiča 2:0 (6:2, 6:0). Tudi pri dekletih je v finalu Lešnikova premagala Ivančičevo 9:7, čeprav je ta vodila že 7:2.

Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra, še bolj prisrčno pa je bilo srečanje po zaključku tekmovanja.

Vrstni red - moški: 1. Ljuban Vodeb (PB Maribor), 2. Črt Božič (GE Maribor), 3. Mitja Mejac (DSSS), 4. Igor Potočan (DSSS), 5. Ivan Gajšek (NG Maribor), 6. Radovan Kotnik (PB Maribor), 7. Zlatko Blažič (NG Maribor), 8. Bojan Oberleit (GE Maribor). **ženske:** 1. Lojzka Lešnik (DSSS), 2. Zdenka Ivančič (DSSS), 3. Brigita

Grubič (OGP), 4. Barbara Štojs (OGP), 5. Ani Štupar (DSSS).

M. K.

Zmagovalka pri ženskah je bila tudi letos Lojzka Lešnik iz DSSS.

Prva zvezna teniška liga

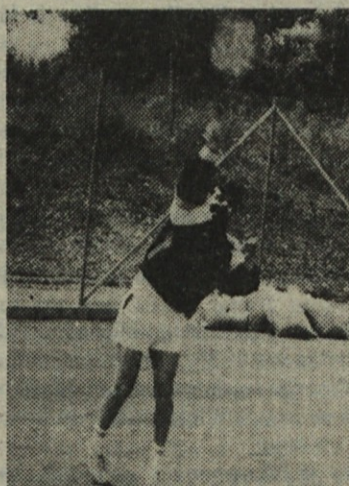
Gradis-Branik tretji

V nadaljevanju tekmovanja v zahodni skupini 1. zvezne lige so teniserji Gradis-Branika doma premagali zagrebški Medveščak s 7:2. Visoka zmaga jim je pomagala da so zasedli tretje mesto.

Prvi v skupini je Metalac Zagreb, ki se bo v prvem finalnem srečanju doma pomeril s Partizanom iz Beograda, drugouvrščeni Split pa gre v goste k Crveni zvezdi.

Steber moštva Gradis - Branik je bil Izток Božič.

C. P.

Ljuban Vodeb je opravičil vlogo prvega favorita.

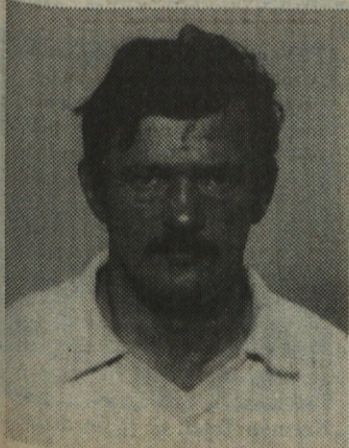
POLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

 	KRAJŠA OBLIKA IMENA SPASOJE	TISKARSKA MREŽA	ČLOVEK Z BRKI	PREBIVALKA ŠTAJERSKE	OBOLELOST ZARADI ČIROV	REZULIAT	ZEMELJSKO PODNOŽIČE	 	
	SRSKI JEZIK								
	BEOGRADSKI ŠPORTNI KLUB								
	OTROŠKA ČREVESNA GLIŠTJA								
SRSKO MOŠNO IME									
ZENSKA, KI VODI OBRT	UDLEŽENEC TEČAJA	NEMŠKO ŽENSKO IME	OSCAR EDWIN	ELDA VILER VELIKI ŽILA		IGRALKA (EVA) D'ITALIA		PRIREDI-TEV NA DVE LETI	KRAJ S POČITNIŠKIM DOMOM GRADISA
							DEL STANOVANJA PR. IGR. MIRELLE		
GLAVNI DNEVNI, ČERK HRANE			POLJSKI KNJIŽEVNI ZGODOVINAR, VELIKI POZNAVALEC SHAKESPEARA (JAN)	SPOJINA S KLIŠKIM ŠPORTNIK V RINGU				KRAJ PRI ZADRU ARGENTINSKO MESTO	
			MLAJŠI TETIN SIN						
IME PISATELJA SVETA			OTON TURK		 NOVINARKA FALLACI SANGE				
PRIGAJENO SVINJSKO STREGNO			ZMEDA, NERED X			NEKDANJI USPEŠEN ORIENTI TELOVADEK			
VRETIJE NOBNE SILUENICE, NAHOD				TANJAL NIKOLAJ ČERNIŠEV.		 RAZKOŠNA HIŠA MOSTAR			
KISLINA			TOP			PODPORNIK			
GLAVNO MESTO BANGLADEŠA			MAJINA SRCA			ŽUŽELKA, KI PIČI			 PRILETEN IN VESEL DOPUST!

V spomin

Franjo Vinković

Člani družine, sorodniki, prijatelji, znanci, sosede in številni sodelavci, gradisovci smo se v mesecu maju še zadnjič poslovili od Franjota Vinkovića.

»Franci«, tako smo ga klicali in pod tem imenom ga je poznala večina gradisovcev, je odraščal v delavski družini v družbi petih bratov in dveh sestra – in si tudi sam izbral delavski poklic. Pravzaprav je imel kar dva: do prihoda na Korytkovo je bil varilec v Gradisovem Obratu gradbenih polizdelkov, nato pa telefonist na delovni skupnosti Skupne službe, ki je po preselitvi dobila svoj današnji sedež na Šmartinski.

Kdo bi vedel, koliko telefonskih števil je znal na pamet, kdo vse je vrtal in brskal, da bi našel iskano številko in nam omogočil naročeno zve-

zo, ter končno, koliko dragocenih podatkov in informacij o delovni organizaciji, v kateri je služboval 23 let, je za vedno odnesel s seboj.

Zadnje slovo je vselej najbolj boleče za člane družine, na katere je bil, kot vemo, Franjo zelo navezan. Z njimi sočustvujemo.

S tem, da je bilo njegovo slovo naglo, nenadejano, vsekakor pa prezgodnje, pa številni sodelavci ostajamo brez možnosti, da bi kdajkoli nadaljevali tu pa tam začeti, pa potem na hitro in skorajda na silo prekinjen kaj daljši, včasih tudi bolj oseben in poglobljen razgovor o ka-

terikoli temi že – o zanimivostih, dogodkih, novostih, težavah, tudi o osebnih stiskah ali pa o povsem vsakdanjih stvareh. Tiste ponujene možnosti »Zdaj nima časa, kliči kasneje ali kdaj drugič« ne bo več.

Ostaja občutek neke nedokončanosti in nedorečenosti ob predčasnem odhodu, kot nekakšen dolg, ki ga oživlja samo še spomin – spomin na moža in očeta, soseda, znanca, dolgoletnega sodelavca, preprostega človeka dobrega srca, ki je bil rad v družbi in je bil pripravljen pomagati drugim. In tak spomin je lep spomin.

Sodelavci DSSS

REŠEVALCEM KRIŽANKE

Tudi tokrat objavljena križanka je nagradna. Rešitve pošljite do 7. avgusta na naslov: GIP Gradis Ljubljana, Uredništvo Gradisovega vestnika, Ljubljana, Šmartinska 134a. Podeljenih bo pet nagrad, v zneskih 20.000, 16.000, 14.000, 12.000 in 10.000 dinarjev.

Uredništvo

Nogometaši Gradisa so se uvrstili v finalni del tekmovanja ŠIG Slovenije. Največ zaslug za to ima prav gotovo selektor ekipe Sokol Šalja (stoji prvi z leve), ki že vrsto let uspešno vodi nogometaše tozda GE Maribor in celotnega Gradisa.

38. letne ŠIG Slovenije

Zadnji panogi – uspeh za naše

Končana so vsa predtekmovanja v okviru 38. letnih športnih iger gradbenih delavcev Slovenije, na katerih je sodelovalo več kot 1300 gradbincev iz 51 delovnih organizacij, med njimi tudi številno zastopstvo Gradisa.

Tako kot vsa leta smo sodelovali v vseh disciplinah, vendar tokrat manj uspešno. O neuspehu pingpongašev smo že pisali, zato pa so nas boj razveselili balinarji in nogometaši, ki so se uvrstili v finalno tekmovanje, ki bo 16. septembra v Ljubljani.

Streljanje: moški: 1. Ingrad, 2. Gradis, 3. Pionir, 4. SCT; **ženske:** 1. Pionir, 2. Gradis, 3. Primorje, 4. Salonit.

Namizni tenis: moški – finalisti: Ingrad, Cevovod, SCT, Konstruktor; **ženske – finalisti:** SCT, Cevovod, Ingrad, Gradis.

Kegljanje: moški: 1. Konstruktor, 2. Ingrad, 3. Zarja, 4. Obnova; **ženske:** 1. Ingrad, 2. Stavbenik, 3. Konstruktor, 4. Gorica.

Odbojka: moški – finalisti: Salonit, Ingrad, Vegrad, Kograd; **ženske – finalisti:** Salonit, Hidromontaža, Ingrad, Pionir.

Šah – finalisti: Ingrad, Gradis, SCT.

Balinanje – finalisti: Salonit, Gradis, Primorje, PAP.

Mali nogomet – finalisti: Konstruktor, Gradis, Pomurje, Gradbinec.

M. K.

Republiško prvenstvo v avtokrosu

Zmaga Mirana Terčiča

Junija je AMD Kamnik uspešno priredilo prvo letošnjo dirko za republiško prvenstvo v avtokrosu. Na prenovljeni in razširjeni progi dolgi 860 metrov je nastopilo 30 tekmovalcev iz šestih AMD. V II. skupini je zmagal Miran Terčič, član AMD Slovenija avto, drugače pa delavec v tozdu SPO Ljubljana.

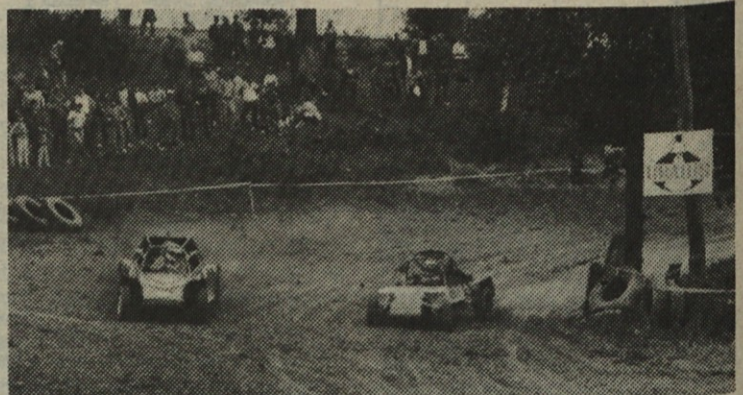
Avtokros je pri nas razmeroma malo znana športna zvrst, vendar v zadnjem času dobiva vse več privrženecv, predvsem v Sloveniji. Pri nas tekmujejo v dveh skupinah, tako imenovanih divizijah II in III. Bolj atraktivna je skupina III, to so tako imenovani buggyji, avtomobili s šasijo iz jeklenih cevi, ki spominjajo nanekakšno čudno formulo. Poganjajo jih motorji z največ 3500 kubiki.

V II. skupini nastopajo turni

oziroma športni avtomobili, prirejani za dirke čez drn in strn. Glede na prostornino motorja pa imajo predpisano najmanjšo težo. V tej skupini je bil zmagovalc Miran Terčič, ki vozi VW 2400.

Letos bosta na sporedu še dve dirke, in sicer 28. avgusta in 17. septembra. Avtokrosisti, upajo, da bodo prihodnje leto lahko organizirali tudi državno prvenstvo v tem atraktivnem avtomobilskem športu.

C. P.

Avtokrosisti med dirko na progi v Tunjicah pri Kamniku.

22. Ohcet v Ljubljani

Karmen Tršek – slovenska nevesta

Ohcet v Ljubljani je naša največja turistično folklorna prireditev. Priprave nanjo se začnejo vsako leto spomladi, ko ljubljanski Dnevnik razpiše natečaj za izbor slovenskega para, ki nas bo na Ohceti zastopal. Med letošnjimi kandidati sta bila tudi Karmen Tršek in Štefan Strelec, ki sta potem na finalnem izboru v Murski Soboti, zmagala.

Vse to je pritegnilo našo pozornost, saj Karmen dela v Gradisu, v tozdu Biro za projektiranje Ljubljana. Kako tudi ne bi, saj jo poznamo kot dobro smučarko – veleslalomistko, ki se bori za kolajne v skupini deklet do 26 let. Osvojila jo je tudi letos, in sicer srebrno.

Poklicali smo na tozda, a je ni bilo. Priprave na Ohcet v Ljubljani so zahtevale kar precej časa, v zadnjem tednu pa je bilo itak vse sprogramirano do zadnje minutke – predstavitev, spoznavanje z drugimi pari, ki se bodo poročili v Ljubljani (letos jih je bilo 20), obiski na Bledu in v Čatežkih toplicah in še in še. Naši sodelavki, gradisovki

Karmen Tršek, zdaj že Strelec, in možu Štefanu želimo na njuni življenjski poti obilo sreče in zadovoljstva.

C. P.

Karmen Tršek se je poročila na 22. Ohceti v Ljubljani.

GRADISOV VESTNIK

je glasilo delovne organizacije GIP GRADIS

Izdaja ga odbor za informacije: Srečko Friš – predsednik, člani: Marjan Čebokli, Aleksander Bojanič, Franjo Štromajer, Polona Kežar in Milan Marčič – tajnik.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Člani uredniškega odbora: Sonja Vršič, Zoran Debelak, Emil Korenjak, Ivanka Golob in Ludvik Rudolf.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana

Naklada: 8.800 izvodov

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134 a., 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422, int. 232 in 220